



Úprava veřejného prostranství u pomníku padlých ve Spálově byla realizována ve dnech od 1. 8. do 14. 10. 2019 a zahrnovala odstranění keřů a přerostlých tují, bourání betonových hlav na podezdívce a sloupcích, odstranění schodiště a betonových ploch, rozebrání stávající opěrné zdi a očištění kamene. Vybudovala se nová opěrná zeď a je přikryta betonovou deskou, nově jsou zpevněny původní kamenné sloupky. Prostranství bude bez oplocení, aby lépe vyniklo. Přístup k sousedí je z trvanlivých prefa dílců v pískovcové barvě s ohledem na sjednocení vzhledu budoucího restaurování soch z pískovce. Celková cena 687 111, 11 Kč s DPH, projekt byl podpořen dotací z MSK. Firma Stamex, Březová.

Ročník XXXIV./2019, č. 3–4

9. prosince 2019

Oderské vrchy

VLASTIVĚDNÝ ZPRAVODAJ

SPÁLOV 2019

ODERSKÉ VRCHY, vlastivědný zpravodaj – Vychází v nepravidelných intervalech v počtu dvou dvoučíslel (případně jednoho čtyřčísla) do roka v nákladu 350 výtisků. – Vydává Vlastivědný kroužek Oderských vrchů ve Spálově, okres Nový Jičín, PSČ 742 37. Redakční kruh: Mgr. Jarmila Mazáčová, Ing. Josef Vlček, Mgr. Miroslav Richter a Ing. Martin Kantor, řídí **Mgr. Jaroslava Šustková, Spálov 142**, tel. domů 556 729 705, e-mail: oderskevrchy@email.cz. – Na tento email, pokud můžete, přihlašujte a odhlašujte: Oderské vrchy – Jazyková úprava: Mgr. Jarmila Mazáčová. – Běžný účet u České spořitelny, a.s., Okresní pobočka Štefánikova 13, Nový Jičín, účet číslo 1766110339/0800. – Tisk: Tiskárna KAEM TISK s.r.o., Sportovní 481, 742 01 Suchdol nad Odrou, tel.: +420 556 736 999, e-mail: info@kmtisk.cz. Roční předplatné 180 Kč, poštovné a balné 50 Kč, při dodatečném vyžádání odběru poštovné a balné 60 Kč, za dvě dvoučísla. ***Pokud Oderské vrchy neplatíte šekem, ale převodem z účtu, uvádějte vždy variabilní symbol, ať přesně víme, kdo zaplatil. Děkuje.***

Obsah

XXXIV. ročníku Oderských vrchů

Kašpar P. st.: Zaniklý výletní hostinec „Na Čardě“ nad Jindřichovem	1
Brázdová M.: Legionáři z Partutovic	13
Vlček J.: Československé legie a legionáři na Spálovsku	20
Bechný J.: Josef Horecký	23
Rambousek R.: O mém otci Janu Rambouskovi	30
Luxová B.: Za MUDr. Erichem Klučkou	39
Vlček J.: Počasí v oblasti Oderských vrchů v roce 2018	42
Mík R.: Život vojenský	46
Kolektiv autorů: Rodopisná kronika a záznamy	50
Králová V., Šustková J.: Kulturní památka z roku 1999 „Vodní mlýn Wesselsky“ v Loučkách	65
Králová V.: Vzpomínka na domov	76
Vlček J.: Československé legie a legionáři na Spálovsku (V. Švancer, A. Till)	78
Rambousek R.: O učiteli panu Josefu Ševčíkovi	84
Luxová B.: Jak jsem hledala svého stařečka	86
Šustková J.: Keňa – kolébka lidstva	88
Redakce Ov: Vzpomínáme na A. Brňáka a Fr. Šustka	105
Kolektiv autorů: Rodopisná kronika a záznamy	107

30. výročí svobody a demokracie

Paní učitelka J. Mazáčová a žáci – fotografie a text



V neděli 17. listopadu v 15 hodin se ve vestibulu školy konalo setkání k uctění 30. výročí Dne boje za svobodu a demokracii. Škola byla vyzdobena plakáty a transparenty s hesly připomínajícími listopad 1989. Nástěnky s dobovými fotografiemi seznamovaly návštěvníky s historií 17. listopadu. Program slavnostního setkání zahájil pěvecký sbor pod vedením paní Emílie Šustkové písní Časy se mění, poté žákyně 9. třídy Simona Biskupová seznámila účastníky s listopadovými událostmi v roce 1939. Dívky 7. třídy zazpívaly Modlitbu pro Martu a Adriana Václavíkovu (7. tř.) přednesla báseň Klíče. Následovala píseň sboru Náměšť a Anna Chytilová připomněla události 80. let 20. století a konkrétně 17. listopad 1989. Sbor zazpíval ještě písně Uzdrav svou zem a Svou vlídnou lásku a děvčata Anna Chytilová a Aneta Smetanová (9. tř.) přednesly báseň Den boje za svobodu. Poté si slovo vzala paní starostka Ludmila Sucháčková, zapálila symbolicky svíčku a připomněla význam slova demokracie – zdůraznila nutnost převzít zodpovědnost za svůj vlastní život. Celé setkání bylo ukončené státní hymnou.

Bylo možno si prohlédnout i výstavku věcí, které používala policie v roce 1989. Chlapci byli nadšeni z možnosti prohlédnout si plynovou masku a velice rádi si vyzkoušeli policejní helmu se štítem. K vidění byl také obušek, brašna, státní znak ČSSR, maskáčové oblečení a dokonce imitace zbraně. Po necelé hodině opouštěli školu spokojení návštěvníci akce.





- oplocení
- schodiště, dlažba,
- kamenná zídka
- listný strom
- listný keř
- sloupka listnatých keřů
- trvalka 1
- trvalka 2
- trvalka 3
- okrasná tráva
- svítilna, značka orientace

1. *Prunus serrulata* 'KANZAN' - 3 ks
2. *Spiraea chinensis* 'DREFFSHEIM' - 9 ks
3. *Berberis thunbergii* 'ADMIRATION' - 23 ks
4. *Penstemon alpestris* 'TOLLSTICH' - 25 ks
5. *Rudbeckia fulgida* 'TOLLSTICH' - 30 ks
6. *Salvia nemorosa* 'MERLEAU BLUE' - 24 ks
7. *Alchemilla mollis* 'THRILLER' - 16 ks

Vypracoval:		Ing. Adéla Brožová	
Inženýr:		Ing. Jiřinec 35	
Město:		742 45 Falek	
Adresa:		ID: 73359349	
AKCE:		Projektová dokumentace	
Úprava veřejného prostoru:		Datum	
u pomníku padlých - část ZELEN		4/19	
Místo: k. d. Spálov, p.č. 18		č. výkresu	
Mězev výkresu		2	
Navržený stav - OSAZOVACÍ PLÁN		Měřítko	
		1:120	

Osazovací plán na úpravu veřejného prostoru u pomníku padlých zahrnuje především výsadbu méně bujného růstu. Jsou to listnaté dřeviny a rostliny, které budou atraktivní v průběhu celého roku – traviny, travolinky, dřeviny a cibuloviny. V plánu jsou zakresleny tři listnaté stromy, ale vysazeny byly pouze dva. (Plán ÚM Spálov)

ODERSKÉ VRCHY

vlastivědný zpravodaj Spálova a okolí

Kulturní památka z roku 1999 „Vodní mlýn Wesselsky“ v Loučkách

Věra Králová, Jaroslava Šustková

Vodní mlýn Wesselsky se nenachází ani na Veselí ani pod Veselským kopcem. Je to historicky významná stavba, která se rozprostírá na pravém břehu řeky Odry v obci Loučky, od Jakubčovic směrem k městu Odry. Z hlediska současné státní správy jsou Loučky jednou z obecných částí města Odry (viz mapka).



K seznámení s kulturní památkou Vás zvou manželé Královi.

Vodní mlýn Wesselsky má zajímavou historii, stejně tak rod Wesselsky, který na něm pobýval zhruba 200 let. Mlýnáři spolu s kováři a hostinskými patřili k zástupcům nestarších živností na vesnici. Dlouho si udržovali svébytné postavení odlišné od statusu ostatních poddaných. Ve smlouvách s vrchnostmi měli sice stanoveny množství povinností, ale požívali i značných výhod.

Vývoj vlastnictví mlýna, mlynářských zařízení a technologií, životy dřívějších majitelů a příslušníků jejich rodin jsou obrazem vývoje společnosti, českoněmeckých vztahů, prostředí a přírody Sudet. Proto je přínosné získat nějaké informace a na jejich základě podpořit rekonstrukci areálu vodního mlýna Wesselsky.

Kulturní památka z roku 1999



Mlýn z období 50. let, kdy hosp. budovy byly v pronájmu JZD a takhle vypadal tzv. "vozový park"

Památkáři mlýn znají jako vodní mlýn Wesselsky, obyvatelé Louček jako Pazderův. Vodní mlýn leží napravo od řeky Odry a vodní náhon k němu se táhne až z Jakubčovic n. Odrou.

Mlýn v Loučkách přináležel původně místní rychtě. V roce 1571 byl mlýn předán Janem Tomášem ze Zvole a Goldštejna do vlastnictví Paulu Schwarzovi. Mlýn měl tehdy tři vodní kola a patřilo k němu i pole. Jan Tomáš ze Zvole ve zmíněném roce vydal privilegium, ve kterém uvádí, že do mlýna v Loučkách patří kromě málo výjimek i mleči z Jakubčovic.

Mleči byli ti sedláci, kteří měli obilí k semletí. Podle smlouvy byli poddaní povinni konat robotu v případě, že by ledové kry poškodily náhon a byli povinni čistit mlýnský náhon, kdykoliv toho bylo potřeba, a to až po panskou pilu, která k mlýnu přináležela.



Mlýn ze 60. let 20. století, kdy byla na mlýně provedena výměna oken a břizolitová omítka

Roku 1600 se uvádí jako majitel mlýna Jiří Willischer, ale nevlastnil mlýn dlouho, podle oderské matriky umírá 18. 5. 1616 další mlynář Martin z Louček. Po něm byl majitelem mlýna Štencl (Stenzel). Další zpráva o mlýnu je z roku 1650. Mlýn tehdy patřil panství, které jej brzy prodalo Jakobovi Kutscherovi. V roce 1693 koupil mlýn Hans Weigel za 350 tolarů. Když v roce 1698 bylo prodáváno oderské panství, vyšlo najevo, že u mlýna v Loučkách je nedoplatek a Hans Weigel musel nedoplatek uhradit a ještě k němu přidat. Roku 1723 přešel mlýn na syna Martina Weigela, který jej koupil od otce Hanse a postavil novou světnici jako výměnek. Martinu Weigelovi v roce 1742 potvrdil Franz Leopold, hrabě Lichnovský, už zmíněné privilegium z roku 1571. Na základě toho Barbora Kajetána Lichnovská urovnala roku 1743 spor, který vypukl mezi Weigelem a jakubčovicským dolním mlynářem Wesselským. Potvrdila, že Wesselsky nemá

žádné nároky na mleče z Jakubčovic kromě sedláků Staffa, Poppa a Futschika. Karl, poslední z Weiglů na mlýně v Loučkách, prodal v roce 1762 mlýn Johannu Wesselskému, dolnímu mlynáři z Jakubčovic, pro jeho syna Valentina za 1000 tolarů nebo také 1100 zlatých. Podle zvýšené ceny lze usuzovat, že mlýn byl mezi lety 1757 až 1762 přestavěn nebo rozšířen. Kupující se zavázal postavit novou výměnkářskou světničku v prostoru tzv. dolní zahrady



Rodina Wesselsky v době 30. let 20. století; druhý zprava sedící Ferdinand Wesselsky st., zleva sedí jeho manželka, která trpěla strumou (zbytnění štítné žlázy z důvodu nedostatku jódu), 2. zleva stojící Ferdinand Franz Wesselsky, vedle jeho bratra Richarda, po jejich bocích manželky, zcela vlevo dcera Richarda, ostatní děti Ferdinandovy

A tak máme na mlýně v Loučkách starý a vážený rod Wesselsky, který měl mlynařinu v krvi. Na dolním mlýně v Jakubčovicích mleli Wesselsky zcela určitě již v roce 1650.

V roce 1797 koupil mlýn v Loučkách o třech složeních Lorenz Wesselsky po zemřelém otci Valentinovi za 2000 zlatých. Ze svého podílu položil závdavku 1000 zlatých a dalších 20 let měl platit 50 zlatých ročně. K mlýnu patřila zahrada u domu a kus pole. Jako výměnek patřila k mlýnu světnička s chlévem, zahradou a ovocnými stromy, ¼ sklepa na brambory a kůlna nad sklepem. Výměnek si zpravidla určili rodiče a býval velmi slušný. Mlynář Lorenz Wesselsky za převzetí mlýna platil 10% poplatek zvaný laudemium, asi tak jako dnes převodní poplatek. Mlynář měl právo provozovat řemeslo a svobodně lovit ryby v mlýnském náhonu. Také měl právo při poškození nebo zničení vodního koryta a zdí žádat vrchnost o pěší robotu nebo robotu s potahem při jeho opravách a také jakubčovický mlynář z dolního mlýna byl povinen pomáhat. Vrchnost mu dopravovala mlýnské kameny, které si za-

koupil a také dřevo na zařízení mlýna. Dávala rovněž čistit mlýnskou strouhu. Pokud jde o pilu, která byla u mlýna a kterou vrchnost zřídila zcela na své náklady, uzavřel mlynář s vrchností smlouvu v roce 1819 o porovnání: 1. Přívod vody budou udržovat společně, protože voda je společným majetkem. 2. Panský náhon k pile dá vrchnost zhotovit na své náklady a bude ho také sama udržovat, mlynář bude udržovat na své náklady tři dřevěné žlaby a vše, co patřilo k mlýnu, stejně jako opěrnou zeď proti zahradě a zeď vedle pily vlevo od mlýnského náhonu. Protože žlaby jsou spojeny, trámy poskytne vrchnost bezplatně. 3. Jako odškodné za zastavení pily, které mlynář zavinil tím, že opomenul opravit svůj náhon, zaplatí do vrchnostenské pokladny 50 zlatých. Lorenz Wesselsky byl výraznou osobností, majetek dědictvím a koupí rozšířil. Nechal vystavět v roce 1808 kamenný kříž, který stojí dodnes kousek od mostu přes Odru a je i umělecky velmi hodnotný.



Rodina Polzer z Rudoltovic, 1. zprava stojící Johanna, pozdější manželka Ferdinanda Franze Wesselsky

Dalším mlynářem byl Lorenzův syn Josef. Ten prodává v roce 1854 mlýn Ferdinandovi Wesselskému za 3000 zlatých. Po něm přebírá mlýn syn Ferdinand ml., který byl od roku 1899 představeným obce. Obce se staly po staletích samostatnými celky, od roku 1848 se starostou a obecním zastupitelstvem v čele. Posledním majitelem mlý-

na z rodu Wesselsky byl Ferdinand Franz Wesselsky, za jehož působení se začala vyrábět elektřina na vodní pohon pro horní část obce a objekt mlýna se rozrostl o nové hospodářské budovy. Ferdinand Franz se roku 1919 oženil s Johannou Polzer.



*Johanna Wesselsky
(roz. Polzer) v kroji*

Tato se proslavila především svou německy psanou divadelní hrou „Im Maien“. Z jejich manželství se narodily 4 děti, z nichž Gertrude zemřela ve třinácti letech a její tvář je zpodobněna na plastice anděla z pomníku u hrobu rodiny Wesselsky na oderském hřbitově. Ferdinand Franz Wesselsky tragicky zahynul ke konci 2. světové války. Jeho manželka se syny Helmutem a Walterem i dcerou Notburgou byli vysídleni do Bavorska, kde rod stále pokračuje.

V roce 1947 převzal mlýn Hubert Pazdera, který byl přes svou matku s rodinou Wesselsky spřízněn. Jeho matka byla dcerou jednoho z bratrů Ferdinanda ml.

Po druhé světové válce již mlynářská činnost nebyla provozována, jen do začátku padesátých let se příležitostně šrotovalo obilí. Vodní mlýn ještě do roku 1947 dodával elektřinu pro již zmíněnou část obce. Hubert Pazdera začal slibně rozvíjet soukromé hospodářství, které vlivem celospolečenských událostí bylo v roce 1953 narušeno - místní jednotné zemědělské družstvo začalo využívat hospodářských budov (chléva, sýpky, stodoly a dílen) a v roce 1959 pod nátlakem ukončeno.

Hubert Pazdera musel vstoupit do JZD a to byl konec jeho soukromého hospodaření. Jednotné zemědělské družstvo v Loučkách využívalo budov mlýna až do roku 1983 a zahrad a pozemků patřících k mlýnu ještě v devadesátých letech.



Mlýn z 80. let 20. století

Mlýn spolu s ostatními budovami začal chátrat, nepoužíváním a nedostatečnou údržbou zejména trpěla mlýnská technologie a vodní kola s příslušenstvím, na pile se propadla střecha a časem byla pila zdemolována. Za své vzaly i hospodářské budovy používané JZD.

Po jeho smrti v roce 1997 je majitelkou vodního mlýna Wesselsky jeho starší dcera Věra Králová s manželem Jaroslavem Králem. Manželé uvedli mlýn do provozuschopného stavu a mlynářskou tradici podporují tím, že mlýn udržují jako instalovaný objekt a muzeum mlynářství.

CHRONOLOGICKÝ PŘEHLED MAJITELŮ VODNÍHO MLÝNA WESSELSKY



Majitelé Vodního mlýna Wesselsky

? – 1571	Rychta oderského panství – Jan Tomáš ze Zvole
1571 – ?	Paul Schwarz
? – 1650	Oderské panství
1650 – 1688	Jakub Kutschera
1688 – 1710	Hans Weigel
1710 – 1747	Martin Weigel (syn Hanse Weigela)
1747 – 1757	Weigelová (vdova po Martinu Weigelovi)
1757 – 1767	Karel Weigel (syn Martina Weigela)
1767 – 1797	Valentin Wesselsky
1797 – 1834	Lorenz Wesselsky (syn Valentina Wesselského)
1834 – 1870	Josef Wesselsky (syn Lorenze Wesselského)
1870 – 1923	Ferdinand Wesselsky (vnuk Josefa Wesselského)
1923 – 1945	Ferdinand Franz Wesselsky (syn Ferdinanda Wesselského)
1947 – 1997	Hubert Pazdera (syn Marie Wesselské)
1995 –	Věra a Jaroslav Královi (Věra Králová- dcera Huberta Pazdery)

Podle listin se jméno rodiny WESSELSKY objevuje nejdříve v 16. století. Je uvedeno ve starých pozemkových knihách města Odry v roce 1555, kde je zápis o koupi jednoho z tehdejších měšťanských domů na náměstí Witkem Wesselskym. V roce 1556 je Witek uveden do řad oderských měšťanů a v letech 1557 – 1560 začleněn mezi městské radní. Jeho vnuk Ondra, který se přiznal do Dobešova, se stal roku 1648 svobodným pánem. Ondrův syn Johann Wesselsky se v roce 1688 oženil a spolu se svou ženou Juditou zdědil mlýn v Jakubčovicích. Jeho nejmladší syn Jakob je následovníkem na majetku a živnosti v Jakubčovicích. Na něho navazuje jeho syn Johann a přebírá koupí jakubčovický mlýn. Svému prvorozennému synu Valentinovi kupuje Johann 16. ledna 1762 od Karla Weigela vodní mlýn v Loučkách č. 54 (nyní má mlýn č. 152).

Areál vodního mlýna byl v roce 1999 prohlášen kulturní památkou, protože splňoval tři základní podmínky – zachoval se celý komplex budov, zachoval se náhon a zachovala se také stará mlýnská technologie s mlýnskými kameny.

Kulturní památkou není prohlášen jen vlastní objekt mlýna, ale celý soubor budov sdružených kolem dvora při náhonu: mlýn, hospodářská budova půdorysu písmene T, hospodářská budova podél náhonu, trojice bran, později prohlášený obytný dům a samostatně stojící stodola. Nepochybně zajímavou stavbou, která byla prohlášena za kulturní památku dodatečně, je bývalý výměnek s chlévy, aktuálně vedeným pod č. p. 151. Jedná se o samostatně stojící nepodsklepenou budovu nacházející se u severní hranice areálu mlýna, slouží jako obydlí manželů Králových. K mlýnu patří také louky, pastviny s ovocnými stromy, pole s ornou půdou a les.

První kroky k památkové ochraně areálu vodního mlýna v Loučkách byly učiněny v polovině 90. let 20. století. V červnu 1995 podal Památkový ústav v Ostravě návrh na prohlášení věci za kulturní památku. Až na konci léta 1999 byla památková ochrana areálu vodního mlýna Wesselsky uzákoněna. Již v roce 1992 vedoucí odboru kultury a školství Městského úřadu Odry, Ing. Petr Šustek, dal písemný podnět na minis-

terstvo kultury o zařazení mlýna mezi kulturní památky. Tehdy majitelé objektů nebyli této myšlence ještě nakloněni. Až mnohem později, v roce 1999 se věc zdařila. Představitelé města Odry každý rok podpořili na radě města a v zastupitelstvu žádosti o finanční podporu. Tato podpora má nejen finanční rozměr, ale i takový, že ministerstvo kultury i kraj vnímají podporu od města svým občanům jako projev důvěry k občanům a vědí, že podpora a dotace je poskytnuta těm, kteří si ji zaslouží.

Manželé Královi si váží podpory také svých spoluobčanů, kteří k nim nosí předměty do budoucích expozic a oceňují sebemenší pomoc sousedů, kteří nezištně pomáhají s drobnými pracemi při údržbě areálu.

Množství staveb odpovídá náročnosti celkové obnovy probíhající od roku 2000. V téměř dvacetiletém období se vyvíjejí, prolínají a vzájemně ovlivňují dvě zásadní ideové koncepce:

- koncepce obnovy kulturní památky
- koncepce nového využití mlýnského areálu

Vodní mlýn Wesselsky je navštěvovaným objektem a v jeho nabídce si můžete vybrat:

1. prohlídku mlýna s odborným výkladem k jeho historii a úpravám objektu
2. speciální nabídku pro školy
3. ubytování v apartmánech nebo ve společné ložnici pro turisty a cyklisty
4. atrakce a zajímavé akce „Fajne leto“, „Hastrmanovo noční brekeke“ aj.
5. televizní dokument „Jak roztočit mlýnské kolo“
6. expozice v areálu a na fotografiích
7. tipy na výlet a aktuální novinky..., vodní mlýn je součástí projektu TECHNOTRASA

(Nabídky a informace jsou dostupné na internetových stránkách „vodní mlýn Wesselsky“).

Mlýn poháněla dvě kola na svrchní vodu, za nimi bylo další kolo, které sloužilo k pohánění pily. Pila nepatřila k mlýnu, ale byla součástí panského majetku.

Technické parametry kol z roku 1947, kdy byla stavěna poslední mlýnská kola:

První mlýnské kolo mělo průtok vody 0,23 m³ za vteřinu, spád 4,20 m a výkon 11 koňských sil.

Druhé mlýnské kolo mělo průtok 0,22 m³ za vteřinu, spád 3,93 m a výkon 7,5 koňských sil.

Třetí kolo se svrchní vodou na pilu mělo průtok 0,15 m³ za vteřinu, spád 3,5 m a výkon 4,5 koňských sil.

Současný stav mlýna po mnohaleté rekonstrukci dovoluje jeho provozování. Vodní kola byla zničena, pila byla zbořena, vodní elektrárna rozebrána. Ze tří původních kol je opraveno a nainstalováno pouze jedno, a to první kolo – panem Mikyškou v roce 2008. I dnes zaslouží obdiv promyšlenost celkové koncepce využití vodní energie, řešení ovládní převodů ozubenými koly a zařízení mlýna.

Jednotlivé stávající budovy postupně procházejí procesem záchrany a obnovy dotované i Ministerstvem kultury ČR. Předměty v nich původně umístěné se podle možností obnovují a zachraňují, provádějí se pouze nutné zásahy, aby se zachovala jejich historická hodnota přibližně z období od konce 19. do poloviny 20. století. Jedná se o zařízení, nářadí a pomůcky používané v mlynářství, v hospodářství a při výrobě elektřiny určené k provozu mlýna. Majitelé mají zájem vytvořit sbírku dokumentující život dřívějších osídlenců v oblasti nazývané Moravské Kravařsko, doplňující provoz vodního mlýna a dřívějšího hospodářství.

Zveme Vás k návštěvě, určitě toho hodně uvidíte a nebude se to týkat pouze minulosti. Seznámíte se s odbornými mlynářskými pojmy a pochopíte jejich význam.

Například:

- K čemu slouží ležák a běhoun, co je lub?
- Co je loupáčka či korečkový výtah?
- Kdo byl krajanek?
- Jakou funkci měl koukolník a jakou hranolový vysévač?

Vodní mlýn Wesselsky je nedílnou součástí urbanistické struktury obce a významným krajinotvorným prvkem. Jeho areál může být pramenem pro poznání dějin obce a regionu, historií provozovaného řemesla, vývoje technologického vybavení vodních mlýnů či zdrojem pro zkoumání života jednotlivých mlynářských rodin. Areál mlýna zahrnuje několik funkčně rozdílných budov, je rovněž zdrojem uchovávajícím důležité údaje o vývoji stavebních konstrukcí, technologií i používaných materiálů – má nespornou památkovou hodnotu. Nelze však opomenout a podcenit zdánlivě běžnou hodnotu této památky – areál vodního mlýna zůstává především domovem a majetkem osob, které jej udržují a dále zhodnocují. *Děkuji za spolupráci a laskavost paní Věře Králové.*

Vzpomínka na domov

Věra Králová

Byl rok 1951, kdy být soukromým rolníkem znamenalo nejen vysoké pracovní vypětí, ale také odolávání nátlakům na vstup do zemědělského družstva. Narodila jsem se do toho roku ve Vítkově v porodnici, ne v Loučkách doma, jak by tomu bylo za časů mých rodičů. Matka, žena soukromě hospodařícího rolníka, mne porodila zrovna, když svatá Markéta házela srp do žita.

Matka měla hodně práce kolem dobytka a na poli, tak byla ráda, že jsem po nakrmení klidně v postýlce spala. Postýlka stála ve staré světnici v obytném patře mlýna, v létě u okna a v zimě u kachlových kamen. Po pěti letech se nám narodila Mařenka. Postýlku obsadila ona a já spala s rodiči v manželských postelích s vysokými čely.

Už v předškolním věku jsem chodila s otcem do provozní části mlýna. Nepamatuji si, zda v té době mlel nebo šrotoval, jen vím, že jsem se ve mlýně bála, všechno mi připadalo vysoké, tmavé, záhadné a byla mi tam zima.

V přízemí mlýnice jsem měla pocit, že jsem v kostele, velký prostor, stropy vysoko nade mnou, šero, u dveří obraz svaté Marie s Ježíškem, mohutné dřevěné sloupy a k tomu všelijaké roury nějaké velké mašiny. Po schodech do dalších pater jsem se strachovala stoupat, pod schody byly díry a dole velká hloubka. Roztodivně to tam v mlýně bylo cítit, asi moukou, která se za celá staletí dostala do kdekjaké škvírky, kolomazí a myškami. Otec ve mlýně často uklízel, později jsme mu se sestrou musely pomáhat, aby stará technologie a podlahy nebyly zaprášené a on se občas mohl někomu pochlubit dochovaným vybavením mlýna.

Když měl otec tu správnou náladu, vypravoval nám o svých předcích a jejich životech, a tak jsem se dověděla o jeho mamince, kterou jsem znala jako drobnou pořádkumilovnou stařenku, že pocházela z rodu Wesselských, že její tatínek na mlýně vyrůstal a že mluvil německy. Na struze u mlýna byl za mého raného dětství ještě zachovalý lamfešt (místo, kde je z rybníku či rozšířeného náhonu před mlýnem odebírána voda pro vodní motor), když bylo léto, mohly jsme se sestrou na něj vkročit a čachat se v nahřáté vodě. Bylo to prima. V zimě se na zamrzlé struze dalo parádně bruslit a klouzat. Pod mlýnským kolem v době mého dětství matčini bratři chytali do košů ryby, hlavně pstruhy. Před mlýnem stála stará košatá lípa, ta před mými narozeninami vždy kvetla a vydatně voněla, za horkých dnů zastínila břidličnou střechu mlýna a dvůr před žárem slunce.

V době mého dospívání postupně ve mlýně vše chátralo, střešní konstrukce podléhala náporu dřevokazného hmyzu a hub, mlýnská kola se rozpadala. Rodiče neměli prostředky na tak rozsáhlé opravy, byli už členy JZD a příjem nebyl velký a nebylo také víc než dvou párů upracovaných rukou. Historický objekt ztrácel původní význam a kvalitu. Se sestrou jsme v dospělosti z mlýna odešly a já se do něj vrátila natrvalo až po otcově smrti.

S úctou ke starému rodu a rodovému majetku jsme se s mým druhým mužem dali do obnovy mlýna a okolního areálu a výsledky naší práce nás dovedly k vydání knihy o vodním mlýně Wesselsky.

Prameny:

Augustinková, L. a kolektiv: Vodní mlýn Wesselsky v Loučkách nad Odrou, nakl. VADE MECUM BOHEMIAE s.r.o. ve spolupráci s FAST VŠB Ostrava, rok 2013

Solnický, P.: Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl, nakl. Libri, Hořejší nábřeží 17, Praha 5

www.mapy.cz PC vodnimlynwesselsky

Československé legie a legionáři na Spálovsku

Josef Vlček, Heltínov

Vilém Švancer (pokračování)

Paní Hana Švancerová, snacha legionáře Viléma Švancera, nám sdělila některé další podrobnosti ze života jejího příbuzného. Kromě toho nám z rodinného archivu poslala i některé fotografie, které se týkají sibiřské anabáze čsl. legionářů.

Dochoval se oddavkový list, kde spálovský farář Oldřich Kyse-lák potvrzuje, že ženich Vilém Švancer, dělník ve Spálově byl od-dán s Marií Levovou, porodní asistentkou z Luboměře. Dokument je datován 6. 2. 1923.



Legionář Vilém Švancer na ruské frontě.

Když se děda oženil, píše dále paní Hana, postavili si v Klokočově na přiděleném pozemku rodinný domek naproti velkostatku, kde i v současné době chovají koně-noriky. Jedná se o lokalitu Františkův Dvůr. Pokud děda pracoval v Budišově, bydlel tam po celý týden a domů se vracel jen v neděli nebo o svátcích, babička se musela starat nejen o malé hospodářství, ale i vykonávat svou živnost porodní asistentky. Po nějaké době však hospodářství museli zrušit, protože nebylo možno všechno zastat. V roce 1938 se nejprve děda – legionář – a později i babička se synem odstěhovali do Kutné Hory, části Sedlec, jak už jsme psali.

Z Budišova, který připadl do Sudet, byla právě sem (do Kutné Hory) přemístěna tabáková továrna. Babička i se synem, pozdějším manželem paní Hany, ještě nějakou dobu bydleli v Klokočově.



*Transibiřská magistrála, hlídka před tunelem,
Vilém Švancer byl ve strážní jednotce.*

Ačkoliv babička byla porodní bába a pomáhala na svět nejen českým, ale i německým dětem, musela čelit tehdy zlobě a nenávisťným projevům ze strany tamějších ordnerů, které proti všemu českému štváři z Říše A. Hitler a jeho domácí pomahači K. Henlein a K. H. Frank. Byla to hrozná doba, ten podzim roku 1938.

Zfanatizovaní mladíci babičce kvůli jejímu manželovi slibovali smrt. Dokonce vzali útokem její domek. Do světnice litaly kameny a štěpiny dřev a babička s malým synem se v hrůze tiskli na podlahu a očekávali brzký konec. Mladíci se prý mstili za to, že když v září 1938 byla vyhlášena všeobecná mobilizace (v souvislosti s bezprostředním ohrožením republiky ze strany nacistického Německa) a také mladí muži z Klokočova měli narukovat, aby bránili republiku, raději utekli do okolních lesů. Schovávali se prý v lesích pod Spálovem. Děda, rodák ze Spálova, znal velmi dobře okolní lesy a jejich tajné úkryty, takže čeští četníci mladé dezertéry záhy objevili a pozatýkali.

Mnichovská dohoda ovšem změnila situaci a naopak Češi museli z pohraničí uprchnout nebo se vystěhovat. Převážně český Spálov se tak stal součástí – v rámci velmocenské politiky – nově vznik-

lé župy Sudetenland se sídlem v Opavě a připadl pod okres Nový Jičín. Německý starosta Klokočova, když se nenávislné útoky mladíků opakovaly, nechal v nákladním voze raději babičku se synem převézt za jejím manželem do Čech. Domek v Klokočově pronajali v roce 1938 jistému panu Krhútovi, a poněvadž se Švancerovi po válce nehodlali na Moravu již vrátit, našli okolo roku 1950 nového zájemce, pana Mucka, který od nich nemovitost odkoupil. V roce 2000 darovali zbývající pozemky státu.

Děda po celou dobu svého profesního života pracoval v kutnohorské tabákové továrně. Když v roce 1952 odešel na zasloužený odpočinek, nedokázal zahálet a našel si nové zaměstnání u zahradníka v Kutné Hoře, kde jezdil s koňmi. Koně byly totiž jeho celoživotní láskou. Zemřel náhle 27. 4. 1964.

Nyní mi dovolte ještě malou odbočku. Jediný syn manželů Viléma a Marie Švancerových Vladimír, který se narodil 22. 4. 1928 v Klokočově (mimochodem manžel Hany Švancerové) chtěl být původně fotografem, avšak kvůli otcově legionářské minulosti mu komunisté nedovolili si tento obor vybrat. Vyučil se tedy zámečníkem, což v 50. letech patřilo mezi preferovaná dělnická povolání a dálkově pak vystudoval průmyslovku.

Zachoval se doklad o totálním nasazení Vladimíra Švancera, tehdy sedmnáctiletého mladíka, na zákopové práce v tehdejší sudetské župě (Opava a okolí). Tothova pracovní organizace ještě před samotným koncem války se tímto způsobem marně snažila zastavit postup Rudé armády.

Poděkování za cenné informace náleží především paní Haně Švancerové, snaše legionáře Viléma Švancera a také panu Rostislavu Rambouskovi.

ALOIS TILL

narozen 13. 2. 1894 ve Spálově na čp. 237, popraven v Berlíně 8. 9. 1943



*Svatební fotografie Aloise Tilla a Marie Ryckové asi z poloviny roku 1922.
Vpravo Rudolf Mik a Aloisie roz. Rycková*

Jeho životní osudy by se mohly stát předlohou pro zajímavý román. Jeho otec Jan přišel na svět někdy okolo roku 1866, vyučil se stolařem a jezdil za prací do Nového Jičína. Matka se jmenovala Žofie, rozená Kopřivová a pocházela z Kunštátu, městečka na Českomoravské vysočině. A. Till jako mnozí jeho vrstevníci byl povolán v roce 1914 do rakouské armády, dostal se do Ruska, kde upadl do zajetí. Databáze legionářů VÚA Praha uvádí, že v rakousko-uherském vojsku sloužil jako svobodník u 54. pěšího pluku na ruské frontě. Zajat byl 10. 6. 1914 u osady Černý Potok. Přihlásil se do československé legie v Rusku a dne 22. 9. 1917 byl zařazen jako střelec do 6. střeleckého pluku. S jednotkou se vrátil do vlasti po skončené sibiřské anabázi a dnem 20. 6. 1920 byl jako svobodník z legie propuštěn.

Po návratu z Ruska si našel v Ostravě práci jako školník, později působil v této funkci na jedné škole v Novém Bohumíně. V roce 1922 se oženil s Marií Ryckovou, která pocházela rovněž ze Spálova. Záhy nato se mladým manželům narodil syn Jan (listopad 1922) a v roce 1934 do rodiny přibyla i dcera Marie.



← Marie Tillová – roz. Rycková (1897 – 1971)
v pozdějších letech s dcerou
Ing. Marií Tillovou (1934 – 1998)
(Foto: archiv R. Rambouska a B. Mikové)

Mnichovská dohoda v září 1938 způsobila rozpad republiky, když ČSR byla donucena odstoupit pohraniční oblasti s převážně německým obyvatelstvem Říši. A. Till se dozvěděl, že také jeho rodný Spálov – ačkoliv s převahou česky mluvícího obyvatelstva – se stal součástí nově vzniklé župy Sudety (přesněji Ostsudetenland). Protože Nový Bohumín obsadila v té době pro změnu polská armáda (na toto území si činilo Polsko nárok hned po skončení 1. světové války), stěhuje se A. Till i s rodinou do Prahy. Vzpomíná si, že asi 10 dnů žili pak v provizorních podmínkách v nějakém železničním vagónu, než získali v Praze byt a Alois jako státní zaměstnanec našel prostřednictvím Ministerstva školství zaměstnání ve škole na Žižkově, U radnice. Jako bývalý legionář a vlastenec se nehodlal smířit se zánikem republiky, když 15. března 1939 vpochodovala do okleštěných Čech a Moravy nacistická vojska a vznikl Protektorát Čechy a Morava. Do odboje se kromě něho zapojili i další rodinní příslušníci a známí. Pomáhali rodinám zatčených vlastenců tak, že prostřednictvím paní Aloisie Kroupové, rozené Holíšové, jež rovněž pocházela ze Spálova, získávali nelegálně potravinové lístky a předávali je postiženým tak, že je vhodili do poštovní stránky, u bytu zazvonili a rychle zmizeli. Alois Till se také podílel na rozšiřování letáků a jiných protiněmeckých tiskovin. Přitom spolupracoval s rodinou Mošnerovou.

Jejich syn, Miroslav Mošner, převážel zakázaný tisk vlakem až do Ost-ravy, kde na něj čekali další spolupracovníci, kteří se postarali o následnou distribuci. V roce 1942 byl Alois Till spolu s některými dalšími členy odbojové organizace zatčen gestapem. Ve výnosu, který 2. 4. 1942 podepsal ještě říšský protektor Reihard Heydrich, se mimo jiné uvádí, cituji: „poněvadž svým chováním ohrožuje bezpečnost národa a státu tím, že je velezrádně činný pro ilegální české odbojové hnutí.“

A. Till prošel vyšetřovací vazbou v Praze na Pankráci a v roce 1943 byl dopraven do obávané věznice v Berlíně-Charlottenburgu, kde byl 8. 9. 1943 popraven. Katova gilotina ukončila tak život statečného legio-náře a vlastence. Zbývá dodat, že tragický byl osud i Jana Tilla, syna Aloise a Marie Tillových, kterého gestapo zatklo za nedovolenou distribuci po-travinových lístků v roce 1943. Jeho mladý život se uzavřel v Praze na Pankráci v tamější sekyrárně ještě v témže roce. Jan byl popraven 8. 7. 1943 (viz jeho dopis na rozloučenou, Oderské vrchy č. 1-2, 2015). Němec-ká tajná policie zatkla současně i Aloisii Kroupovou, která se rovněž podí-lela na ilegální činnosti a byla za to popravena v Drážďanech roku 1943.

Manželka A. Tilla, Marie, po válce vypověděla, že k rozbití odbojové buňky, která se zabývala distribucí potravinových lístků, přispěl i komu-nistický novinář a spisovatel Julius Fučík, který po svém zatčení gesta-pákům prozradil více, než musel. Marie Tillová mu to nemohla zapome-nout, i když komunisté po válce udělali z J. Fučíka národního hrdinu. Přitom je známo, že čelný představitel KSČ, budoucí předseda vlády a prezident, Antonín Zápotocký, údajně věděl, že Fučík ani zdaleka ne-byl takovým hrdinou, jakého z něj komunistická propaganda udělala. Po zatčení manžela a syna se Marie Tillová i s dcerou octly v nelehké situaci, když údajně za dveřmi jejich bytu seděl příslušník německé taj-né policie. Stávalo se, že když někdo zazvonil a chtěl vstoupit (často se jednalo o odbojáře), tak je poslala, aby se zeptali v protějším bytě, poněvadž o ničem neví. Tímto způsobem zachránila před zatčením nejméně 10 lidí. Obě se dočkaly konce války, starší Marie zemřela 23. 4. 1971. Dcera Marie po válce vystudovala Karlovu univerzitu a pracovala na Ministerstvu financí v Praze. Zemřela 7. 1. 1998 v Ostravě, kde žila po odchodu do důchodu. Místem jejího i matčina posledního odpočinku se stal hřbitov ve Spálově.

O učiteli panu Josefu Ševčíkovi

s informacemi z kroniky TJ Sokol Spálov zapsal R. Rambousek



*Žofie Ševčíková, rozená Povolná, manželka J. Ševčíka s 3. třídou žáků v roce 1926
(Foto: Archiv Rostislava Rambouska)*

Josef Ševčík se narodil jako čtvrté dítě rodičům Vilibaldu Ševčíkovi a jeho ženě Karolině (roz. Gebauerové) v roce 1898. Navštěvoval místní školy nejprve v Luboměři a potom ve Spálově. Byl to nadaný hoch a pokračoval ve studiu na Učitelském ústavu v Ostravě. Po absolvování střední školy byl povolán do armády C. K. Rakouska, stalo se tak v roce 1916 a byl odvelen na srbskou frontu. Po válce se vrátil do rodného kraje a své první učitelské místo dostal v Klokočově, kde působil dva roky. Pak vyučoval ve Spálově a asi dva roky v Luboměři. Jeho otec již nežil a Josef podporoval matku a sourozence, společně bydleli v obecním domě ve Spálově (dnešní zdravotní středisko). V roce 1924 se oženil s učitelkou Žofií Povolnou.

Z manželství se narodily dvě dcery – Danuše a Alena, rodina bydlela v prvním patře hospodářské budovy vedle zámku. Aby mohli oba rodiče vyučovat, tak zaměstnávali hospodyni, která jim vedla domácnost. Oba manželé Ševčíkovi také zastávali funkci v místní TJ Sokol. Na ustavující schůzi v roce 1920 byl zvolen Josef Ševčík vzdělavatelem organizace, funkci starosty zastával MUDr. Leopold Vožický.



*Pan učitel Josef Ševčík
(1898 – 1961)*

Povinností vzdělavatele byly projevy na oslavách sokolů, organizování slavnostních průvodů, byl také členem stavebního výboru pro výstavbu sokolovny v letech 1930 až 1933. Stal se hlavním organizátorem při položení základního kamene na stavbu sokolovny dne 16. srpna 1931. Jeho slavnostní proslov doplnili hosté ze Sokolské župy středomoravské, hudební doprovod kapely Antonína Šímy umocnil slavnostní pohodu důležité akce.

Přestože byl v roce 1935 zvolen starostou TJ Sokol ve Spálově, nadále vedl i cvičení mladších žáků a neopustil ani svou divadelní činnost. Josef Ševčík úspěšně nacvičoval a také hrával divadlo. Divadelní představení byla i třikrát do roka. Při všech těchto aktivitách v roce 1936 absolvoval zkoušky na odborného učitele českého jazyka a zeměpisu.

V říjnu 1938 se s rodinou odstěhoval do Hranic (důvodem byl zábor obce do Sudet). V Hranicích vyučoval na měšťanské škole a nadále se setkával s bývalými kolegy ze Spálova (s učitelem Fr. Gregorem a učitelkou Kurfürstovou). Ještě v roce 1944 byl zapojen v organizaci „Obrana národa“, kde mimo jiné zajišťoval pro parašutisty „Clay Eva“ převoz vysílače z nemocnice v Hranicích do Bystřice pod Hostýnem. V červnu 1944 byl zatčen a vyslýchán na gestapu v Přerově, důvodem bylo podezření z účasti na zakládání Národního výboru v Hranicích. Vyslýchán na gestapu byl ještě v prosinci téhož roku a byl zatčen na dobu tří týdnů. V letech 1945 – 1948 vykonával funkci ředitele měšťanské školy v Hranicích. Až do odchodu na penzi vyučoval děti, které pobývaly a léčily se v lázních Teplice nad Bečvou.

Do Spálova se rád vracel, chodíval často pěšky lesem přes Střítež, Jindřichov a Luboměř a sbíral houby. Pokud cestou potkal pocestné nebo lidi v poli, zastavil se, vyprávěl s nimi. Josef Ševčík pokračoval v činnosti a úvahách svého otce Vilibalda, byl jedním ze zakladatelů Tělovýchovné jednoty ve Spálově a dá se říci, že pro Spálov toho učinil nejvíce ze svých sourozenců. Zemřel v roce 1961.

Jak jsem hledala svého stařečka

B. Luxová, Spálov 308



Vojín Antonín Klezla (1894 – 1945)

Psal se rok 1945, Spálov byl 7. května odstřelován od Klokočova ruskými jednotkami. Moji prarodiče „stařenka“ Anna Klezlová a „stařeček“ Antonín Klezla byli raněni. Stařenka do hlavy a do nohy, stařeček byl zasažen do břicha. Naložili je do německého vojenského auta a spěchali do nemocnice v Hranicích. Moje maminka, tenkrát dvacetiletá, uměla německy, a proto jela s nimi.

Fronta rychle postupovala a oni s ní museli pokračovat až do Svitav. Stařečka už nezachránili, druhého dne zemřel a pochovali jej ve společném hrobě ve Svitavách. Obě ženy, maminka i babička, zůstaly v nemocnici ještě asi 14 dní, až se babička alespoň trochu zotavila. Složitě se pak vracely domů, protože nejezdily vlaky ani autobusy.

Přála jsem si jednou se podívat na místo posledního odpočinku svého dědečka. Když zemřel, bylo mu teprve 51 let. Sen se mi podařilo splnit až letos.

V sobotu 27. července jsme vyjeli s manželem hledat místo, kde leží náš dědeček. Nebyla jsem si jista, bylo to téměř před 75 lety, ale měl být pochován na hřbitově u kostela sv. Jiljí ve Svitavách. Po dlouhém



Paní Božena Luxová u pamětního kříže na hřbitově ve Svitavách.

hledání jsme s manželem našli pouze symbolický pamětní kříž s letopočtem 1945. Před vchodem na hřbitov bylo na vývěsce napsáno, že zde byly v květnu 1945 pohřbeny stovky lidí, také vojáci z místního lazaretu, kteří podlehlí následkům španělské chřipky a jiní. V roce 2000 byly ostatky exhumovány a převezeny na vojenský hřbitov do Brna.

Odcházela jsem s dobrým pocitem, podařilo se mi splnit dávné přání mojí maminky.

U pomníčku jsme zapálili svíčku a s láskou vzpomněli na dědečka, který bojoval už v první světové válce.

Babička se dožila 75 let, zemřela v roce 1976.

Keňa – kolébka lidstva

Jaroslava Šustková

Je chladné únorové poledne a naše rodinka přijíždí do Prahy na letiště Václava Havla. V letištní hale musíme být dvě až tři hodiny před odletem a po odbavení a odeslání kufrů do zavazadlového prostoru letadla máme ještě dostatek času na prohlídku obchodů, návštěvu restaurace či toalety. My dospělí bychom rádi poseděli a něco si přečetli, ale pro vnučky je tu všechno nové, neznámé, tak s nimi přecházíme z jednoho patra letištní haly do druhého, pozorujeme vzlety a přistání letadel a stále je hlídáme, ať se nám v davu lidí neztratí. Asi za tři hodiny bude naše letadlo startovat směrem na Istanbul a po dvouhodinové pauze na letišti v Istanbulu přestoupíme do letadla, které nás dopraví do hlavního města Keni, do Nairobi.

Po sedmihodinovém letu z Istanbulu s tureckou společností konečně přistáváme na letišti v Nairobi. Jsou tři hodiny nad ránem. Přivítala nás africká tma, horko, zvláštní zápach a suchý vzduch tropů. Ještě v letištní hale směňujeme americké dolary na africkou měnu keňské šilinky. Po dvanáctihodinovém cestování jsme unavení, nevyspaní a vůbec ta stísněná poloha v letadle, i když s výbornou obsluhou a dobrým jídlem, byla pro naše tělíčka docela náročná. Ale hurá, kufry za námi také dorazily a už si je odvážíme před letištní halu, kde nás očekává černošský řidič a průvodce v jedné osobě s exotickým jménem Dominik. Vzájemně se pozdravíme, představíme a nasedáme do jeho mikrobusu. Je usměvavý, příjemný a ochotný. Jeho mateřskou řečí je svahilština, ale s námi hovoří plynule anglicky a stává se naším společníkem na pět dnů našeho cestování po africkém safari. Hodinky jsme si posunuli o dvě hodiny dopředu a vyjíždíme z hlavního města směrem na jih do národního parku AMBOSELI.

Může se zdát zvláštní, že Keňa, která jako správní jednotka existuje teprve sto dvacet let a jako samostatný stát jen něco přes 50 let (od roku 1963), bývá nazývána „kolébkou lidstva“. Právě zde na dalekých březích jezera Turkana na severozápadu země našel Ang-

ličan Louis Leakey lebku a kosti člověka, který tu žil před nějakými dvěma miliony let. Antropologové se domnívají, že dnešní lidé jsou potomky této bytosti.

Do 19. století bylo jedinou známou částí Keni 500 km dlouhé pobřeží lemované bílými plážemi a palmami, ovívané pasáty a oddělené od Indického oceánu souvislým pásem korálových útesů. Od středověku tu kupci z Evropy, Asie a Arábie hledali otroky a slonovinu. Někteří se tu usadili a dnešní obyvatelé pobřeží „Svahlilci“ jsou míšenci arabské a černošské populace.

Teprve ke konci 19. století se britští cestovatelé odvážili do nitra země, protože hledali novou cestu z pobřeží do britského protektorátu v Ugandě. Později byla mezi přístavem Mombasou na pobřeží a Kisumou u Viktoriina jezera vybudována tzv. ugandská železnice. Železniční dílny byly zřízeny i v Nairobi, dnešním hlavním městě a jednom z největších měst v Africe. Britové si rychle uvědomili, že země, ke které vlastně přišli náhodou, je nesmírně úrodná. Do roku 1914 se na jihozápadě země usadilo několik tisíc britských farmářů. Přivlastnili si velké pozemky dobře zavlažované a úrodné sopečné půdy, jež dříve vlastnili Kikujové a Masajové, a pomocí levné africké pracovní síly pěstovali kávovník. Zášť vyvolaná touto kolonizací propukla v roce 1952, když povstalci hnutí Mau Mau zahájili ozbrojený boj. Dodnes je zemědělský jihozápad Keni nejhustěji zalidněný – žije tu většina obyvatel a je zde soustředěna většina hospodářství země. Je to ostatně jedna z neúspěšnějších zemědělských oblastí Afriky. Hlavní pěstovanou plodinou je kukuřice, ale pěstují také maniok, sladké brambory (batáty), banány, kokosové ořechy, burské oříšky, různé druhy bobů a luštěnin. V sušších oblastech se pěstuje hlavně proso. Na vývoz se pěstují tržní plodiny – čaj, káva, tabák a bavlna. Téměř všichni východoafričtí zemědělci chovají také dobytek, zejména skot, ovce a kozy. Většina obyvatelstva se živí zemědělstvím, ale mnoho Keňanů se stěhuje do rychle rostoucích měst, kde žije asi 20 % obyvatel. Etnika chovající dobytek, jako jsou Masajové a Samburuové, jsou mužské společnosti, v nichž krádeže dobytka

nejsou považovány za zavrženíhodné. Skot a velbloudi se porážejí jen ve výjimečných případech. Používá se pouze mléko, které často smíchané s odebranou krví, tvoří hlavní potravinu.

Naopak zbytek Keni je velmi suchý. Divokou krajinu pokrytou křovím, pouští a horami na východě protíná nejdelší řeka země Tana. Žijí zde nepočetné kočovné kmeny. Také severozápad je vyprahlý, ačkoliv je zde jezero Turkana.

Jako územní jednotka je Keňa zcela dílem kolonizace – nejprve byla spravována britskou Východoafrickou společností a v roce 1895 se stala britským protektorátem. V roce 1920 byla prohlášena britskou korunní kolonií a nezávislost získala 12. prosince 1963. Prvním prezidentem se stal Jomo Kenyatta a založil Keňský africký národní svaz KANU, který byl jedinou stranou až do roku 1991, kdy byly povoleny i opoziční strany. KANU se daří udržovat relativní klid v zemi, ačkoliv obyvatelstvo Keni je spíše pestrá směsicí různých kmenů pevně spjatých s určitým územím než skutečným národem. Nejpočetnější etnickou skupinou jsou Kikujové (tvoří 21 % obyvatelstva), vyznačují se i poměrně vysokou úrovní vzdělání a příjmů a konečně i tím, že obývají střed země a její hlavní město. Druhou nejpočetnější skupinou jsou Luové a pak Kalendžinové. Velmi záleží na tom, z které etnické skupiny pochází prezident země, podle toho příslušný kmen ovládá i vládu v zemi. To byla jedna z příčin, jež v letech 1992 – 93 vedly ke krvavým střetům mezi Kikuji a Kalendžiny, jelikož prezident Moi byl příslušníkem kmene Kalendžinů.

Třebaže cestovní ruch se omezuje na velmi malou část území Keni, je po kávě a čaji třetím nejdůležitějším zdrojem příjmů. Turisté však většinou vidí jen vybranou část života v zemi.

Hlavní turistickou atrakcí země a jejím hlavním přírodním zdrojem je divoká zvěř. Bylo velmi prozřetelné, že vláda v roce 1977 zakázala její lov. Nyní každoročně přes 250 000 turistů navštěvuje keňské národní parky a rezervace, které jsou největší v Africe a mnohé

z nich dosáhly světového významu. Nejnavštěvovanější národní parky jsou AMBOSELI a TSAVO a ty byly cílem i našeho pobytu a poznávání divoké přírody v Africe.

Národní park (NP) Amboseli má rozlohu 392 km² a za svou oblibu vděčí vedle dobrého dopravního spojení a velkého bohatství divoké zvěře především nádherné poloze při úpatí Kilimandžára (5895 m), nejvyšší hory Afriky. „Když se člověku o takové krajině zdá, probouzí se celý šťastný, že o ní snil,“ napsal Ernest Hemingway ve svém románu Zelené pahorky africké.

Projíždíme branou NP, náš řidič zaplatí vstup a po chvíli se naše auto rozjíždí po prašné, nepříliš široké cestě do nitra Amboseli. Nejedeme příliš rychle, abychom mohli pouze z auta pozorovat okolní krajinu buše a především stáda divokých zvířat. Území národního parku bylo již v roce 1948 vymezeno pro divoká zvířata a je z části pokryté travnatým porostem, sahajícím až do výšky hrudi, a sem tam se vyskytují **kapinice (akácie)** stromovitého nebo keřovitého vzrůstu, jsou to dřeviny s plochou korunou a dorůstající do výše až 25 m. Tento typ krajiny se nazývá **savana** a v ní jsme pozorovali **stáda slonů afrických, zeber stepních**, mezi větvemi akácií až 2,5 m dlouhý krk **žirafy masajské**, jak si pochutnává na trnitých větvičkách a listech. Nepřehlédnutelná jsou **velká stáda antilop a gazel**, naši pozornost upoutalo stádo **pakoňů žíhaných** – jsou to podsaditě až 290 kg těžké antilopy velikosti malého skotu s velkou hlavou, krátkým krkem, širokým čenichem a štíhlým nohama, zahnuté rohy mají samci i samice, jsou rychlí a agresivní. V menších stádech o 6–12 jedincích žijí **antilopy vodušky** – dosahují velikosti jelena, rohy má pouze samec a žijí v blízkosti řek nebo jezer, jejich maso zapáchá po pižmu, hlavními nepřáteli jsou lvi a levharti, kteří loví převážně mladé kusy.

Nejvíce zvěře je u napajedel a právě k jednomu přijíždíme. Řidič auta zastaví a pomáhá nám zvednout střechu auta, ať můžeme dalekohledy z bezprostřední blízkosti pozorovat rozvážně se pohybující skupinu asi 20 **slonů afrických**, jsou to matky s mláďaty, stádo vede nejstarší

a nejzkušenější slonice. Kříží pomalým krokem naši cestu a my ani nedutáme, jen potichu pozorujeme jejich obrovská těla o hmotnosti 2,2 – 5 tun, zvíře se silnýma nohama, vysoké až 4 metry s dvoumetrovým dlouhým chobotem a mohutnými kly až 3,5 m dlouhými a 100 kg těžkými. Dospělí sloni potřebují denně 150 – 250 kg potravy, kterou obratně svým chobotem spásají na savanách. Dospělí samci jsou samotáři, ty raději z bezpečnostních důvodů pozorujeme z větší vzdálenosti.

Vzácněji potkáváme stáda **buvola kaferského**, jsou to šedočerná zvířata podobná skotu s mohutnými zahnutými rohy. Žijí v lesních porostech poblíž vody, spásají travu, listí a malé větve. Aktivní jsou převážně v noci a za soumraku. V dáli pozorujeme přes dalekohledy stádo **hrochů obojživelných** při koupání v mělké vodě. Čtyřmetrové tělo o hmotnosti až 3 000 kg se lépe ovládá ve vodě než na souši. Hroši jsou společenská zvířata, ale při ohrožení reagují mimořádně agresivně. Tento druh má na svědomí více lidských životů než všechny africké šelmy dohromady!

Mezi stády zeber, antilop a jiných býložravců se rychle pohybuje **prase bradavičnaté**. Dospělá zvířata jsou převážně šedá, řídké ochlupení tvoří štětiny, na každé straně hlavy má tři zřetelné bradavice a silně prodloužené horní špičáky (až 60 cm). Žije na travnatých plochách a dává přednost územím s vodou k pití a válení v bahně. Prasata bradavičnatá jsou aktivní ve dne a umí se úspěšně bránit většině nepřátel, jako jsou gepardi a psi hyenovití, ne však lvům a levhartům. Jsou legrační, když běhají s ocasy vztyčenými jako antény.

V savaně sice převládala stáda býložravých živočichů, ale měli jsme štěstí i na šelmy. Co by byla Afrika bez **lva (Panthera leo)** a právě toto nádherné zvíře vděčí národním parkům a chráněným územím za svůj život, bez jejich existence by byl prakticky vyhynulý. Lev žije v otevřených krajinách od pouští a polopouští až po křovinné a travnaté savany, v horách do výšky až 4 500 m. Je to jediná kočkovitá šelma žijící ve smečkách. Viděli jsme dvě rodinné smečky, které měly jednoho samce a 3 až 5 samic. Také jsme jednou viděli **geparda**, na

slunci se jasně rýsovaly jeho tmavé skvrny na žlutošedém podkladu srsti, ocas zakončený bílou špičkou a před ní šest černých kruhů. Gepard je nejrychlejší savec na světě a při štvanci vyvine rychlost přes sto km za hodinu. Žije v celé východní Africe, nikde však není hojný. Mohutnou postavu se silným krkem a nápadně šikmým hřbetem má **hyena skvrnitá**. Je hojná především v lesnatých oblastech a aktivní převážně v noci, přes den se ráda skrývá. Hyeny žijí v matriarchálně organizovaných smečkách o pěti až třiceti jedincích, v nichž dominují větší samice nad menšími samci. S hyenou jsme se setkali asi třikrát, ve dne nevšimavě proběhla okolo našeho auta.

Nemám šanci vyjmenovat všechny živočichy, se kterými jsme se během desetidenního poznávacího pobytu v jihozápadní oblasti Keni setkali, ale opice bych nechtěla opomenout. Hned v den našeho příjezdu do kempu Kibo u NP Amboseli nás přivítali paviáni. Seděli na nedalekých akáciích a za nimi na horizontu se odkryl výhled na nejvyšší horu Kilimandžáro, jejíž vrchol i v tropickém vedru stále pokrývá bílá sněhová čepice. **Pavián babuin** je velká opice s protáhlým čenichem, paže má delší než nohy a výrazně silné nadoční valy. Většinou jsou vegetariáni, ale v tlupě loví i mladé gazely a antilopy. O něco menší **gueréza pláštíková** je štíhlá a silná opice s dlouhým ocasem. Na ramenou a bocích má dlouhý plášť, ocas zakončený štětcem. Tělo je černé, štětec na ocasu, plášť a orámování obličeje bílé. Žije v horských deštných lesích a vlhkých savanách. My jsme je viděli v korunách stromů u hotelu na pobřeží Indického oceánu. Na stejném místě a také v národním parku Tsavo jsme se setkali s **kočkodany**. Jsou to menší opičky s hmotností těla do 7 kg a k lidem se chovají nebojácně až drze. Hotelový personál byl vyzbrojen praky, kterými tyto opice zaháněl, když kradly ze stolů v otevřených jídelnách cukr, sušenky nebo také nehlídaný mobil.

Z ptáků nás uchvátila obrovská stáda **plameňáků**, kteří se brouzdali v mělčině řeky nebo na poloslaných jezerech. U těchto ptáků je pozoruhodné jejich hromadné páření. Stovky jedinců se jako na povel pohybují s nataženými krky nahoru a dolů. Také jsme se několikrát setkali s největšími ptáky na zemi - v Africe žije **pštros dvoupřstý**, váží až 150

kg, délka těla dosahuje téměř 2,5 m. Má silné vyvinuté nohy a na každé jen dva prsty, není schopen letu, ale běhat umí výborně. Pštrosi se dožívají 40 – 50 let. Samice pohlavně dospívají ve dvou, samci ve čtyřech letech a liší se zbarvením peří. Dospělí ptáci v podstatě nemají nepřátele, mláďata se však stávají obětí šelem a příležitostně i dravých ptáků. Sup mrchožravý umí rozbít pštrosí vejce kamenem, šakali koulejí vejce proti sobě, až prasknou. Pštrosí vejce váží asi jeden kilogram a jeho obsah odpovídá více než 20 vejcům slepičím. Většinou ve dvojicích nebo v rodinném svazku žijí **jeřábi královští**, ptáci, které jsem opravdu chtěla spatřit. Jejich nezaměnitelným znakem je nápadná pérová koruna v barvě slámy podobná královské koruně. Dorůstají do velikosti našeho čápa a stejně jako on žijí na zemědělské půdě, v močálech a bažinách s výhodou, že se nemusí stěhovat do teplých krajů. Jeřábi se živí hmyzem, plazy, rostlinnou stravou a obilnými zrny, vším, co najdou v blízkosti svého hnízdiště, které si staví také v bažinách. Občas tančí s roztaženými křídly, zvláště když chrání své mládě před vetřelcem.

Cílem našeho zájezdu bylo pozorovat africké safari a náš průvodce a řidič Dominik nás denně vozil do buše, ráno jsme vyjžděli v 7 hodin, vraceli se před polednem na oběd a asi ve 4 h. odpoledne byla druhá vyjížďka a trvala až do večere. Jezdil s námi po prašných cestách NP a často se zdravil s řidiči, kteří vezli také turisty. Navzájem se informovali o výskytu vzácnějších živočichů, takže nás někdy bylo na jednom místě více aut. Auto jsme po celou dobu nesměli opustit, na zemi číhalo nebezpečí v podobě hadů, štírů a jiných živočichů, zodpovídal také za naši bezpečnost. O naši bezpečnost v kempu se starali strážci, kteří vždy před naším vstupem zkontrolovali ubytovací chatku, zda tam není nebezpečný živočich. V ubytovacím areálu jsme se mohli pohybovat jen na vyznačených chodnících, děti nesměly běhat mimo něj, jak by se jim určitě líbilo. Bydleli jsme u národních parků obehnaných vysokým plotem, ale nebylo tam úplně bezpečno.

V Keni žije kolem 27 milionů lidí a tato země stejně jako jiné se vyznačuje rozmanitostí etnických skupin, kterých tam žije 51. Jednu z nich jsme navštívili i my, a to hned třetí den našeho pobytu. Byli to Masajové

a přivítali nás tancem před svou vesnicí. Bydlí velmi skromně v nízkých a malých obydlích (průměr chýše 2,5 m), kde nám hrdě ukazovali před-síň, ložnici rodičů a vedle ložnici dětí, což vlastně byly dřevěné palandy bez polštářů jen s tenkou dekou. Také tam byl kuchyňský kout s jednou trojnožkou a kotlíkem. Okna a komín chatky neměly a ani je nepotřebují, dveře na zavírání neexistovaly, někde byly nahrazeny závěsem. V každé rodině vychovávali přibližně 4 – 8 dětí, které posílali do školy, i když školní docházka tam není povinná. Dospělí Masajové s námi hovořili anglicky, a tak jsme se dozvěděli, že dívky se vdávají už ve 14 letech a ve 30 jsou babičkami. Vyprávěli o tom, jak léčí své nemocné, v závažných případech vyhledávají ale raději lékařskou pomoc. Žijí se zemědělstvím, žijí jako rolníci z obdělávání půdy a chovu dobytka. Ženy navíc vyrábějí suvenýry z korálků a ty prodávají turistům.

Čtvrtý den jsme se přesunuli do národního parku Tsavo, je to největší keňský NP s rozlohou 20 812 km². O safari a ubytování už nebudu hovořit, ale zaměřím se na jiné zajímavosti, co mě zaujaly. Z jídelny jsme měli otevřený výhled k napajedlu, které navštěvovaly hyeny, buvoli, „červení sloni“, ze stromů nás pozorovali **ptáci marabu** s dlouhými zobany a v korunách stromů číhali kočkodani na vhodný okamžik. Červeně zbarvená kůže slonů je důsledkem jejich válení se v červené hlíně s vysokým obsahem solí železa, takže se nejedná o nový druh slona. V areálu našeho ubytování se volně pohybovaly pestře zbarvené ještěrky **agamy osadní**, které dosahovaly délky až 20 cm. Naše Alenka se jich bála, tak jsem ji raději z jídelny do chaty nosila na zádech. Dalším zajímavým živočichem, kterého jsem poprvé viděla až v Africe, v písčité půdě mezi chodníčky a chatami našeho ubytování, byl **mravkolev běžný (Myrmeleon formicarius)**. Upoutaly mě četné důlky nálevkovitého tvaru, na jejichž dně číhala až po kusadla zahrabaná dravá larva a číhala na kořist, nejčastěji mravence, až k ní po sytkém podkladu spadne. Spadlou kořist také strhávají metáním zrnek písku, natráví ji enzymy a vysají pomocí ostrých dutých kusadel. Dorostlé larvy se zakuklí a po několika týdnech vyleze spíš vážce, než larvě, podobný dospělý jedinec. Kdo z vás četl dětskou knížku „Ferda mravenec“, tak se už něco o tomto zajímavém hmyzu dověděl.

Po dvou dnech pobytu v NP Tsavo odjíždíme směrem na Mombasu a míříme k pobřeží Indického oceánu, kde nás čeká už jen klidný hotelový pobyt na pláži a u bazénu s veškerým komfortem a konečně si také odpočineme. Na pláži vyhledáváme lehátka ve stínu palem, slunce spaluje naše zimou zhýčkaná těla a ani opalovací krém s vysokým ochranným faktorem nezabrání našemu spálení. Před námi na bílé pláži se vozí turisté na velbloudech, azurová modř nebe splývá v dáli s vlnami moře, které při odlivu odkrývá četné korálové útesy. Po pláži se prochází stráž ve stejnokroji a odhání neodbytné domorodce, kteří nám stále nabízejí své výrobky.

Strava v hotelu je pestrá a bohatá na zeleninu a tropické ovoce. Snad už nikdy nebudu pít džusy čerstvě namačkané z manga, melounů, pomerančů a ananasů. Samotný nápoj zasytí, takže už nemám chuť na nic jiného. Poprvé jsem okusila chuť marakaji, plodů mučenky. Žlutý plod je velikostí podobný citronu, ale chutná spíš jako granátové jablko.

V noci z 9. na 10. února nás převážejí autobusy do Mombasy a brzy nad ránem odlétáme domů stejnou cestou přes Istanbul. Vracíme se plni zážitků a dojmů z daleké cesty a v duchu děkujeme cestovní kanceláři GO AFRIKA za skvěle zařízený pobyt. Také jsme se již několik měsíců před odletem přihlásili na dobrovolně povinné očkování a udělali jsme dobře. Proočkovali nás postupně proti hepatitidě A a B, proti břišnímu tyfu a žluté zimnici, poslední jmenovaná nemoc je smrtelná.

Doporučuji vám všem cestování až na hranice snů a přeji vždy šťastný návrat domů.

Literatura:

Reader's Digest Výběr, spol. s.r.o.: Všechno o Zemi, z anglického originálu přeložil Pavel Červinka a kol., Praha 1998

Waterkamp R., Wisniewski W.: Východní Afrika (Keňa, Tanzanie, Uganda), Baset Praha 2003



Na letišti v Istanbulu před letadlem, které nás dopraví do Nairobi



„Červení“ sloni u napajedla



Zebry a gazely v savaně pod akáciemi



Marabu africký má holou hlavu a krk, žíví se, stejně jako supi, mřšinami



Žáci ve stejnokrojích u své školy



Stanová chatka v Kibo kempu u NP Amboseli, v které jsme bydleli



Agama osadní v NP Tsavo



Lev (Lion) – král savany



Dvojice jeřábů královských v savaně



Projíždíme typickou keňskou vesnicí



S řidičem Dominikem před kempem



Kočkodan obecný v zahradě před hotelem



Nejvyšší hora Afriky sopečného původu KILIMADŽÁRO (5895 m). Masiv tvoří tři vyhaslé sopky - Kibo (5 895 m), Mawenzi (5 145 m) a Shira (4 002 m). V popředí na stromě paván babuin



Pakůň žíhaný, těžká antilopa velikosti malého skotu



Žirafy u národního parku Amboseli



Masajové nás vítají před svou vesnicí

VZPOMÍNÁME

Redakce vlastivědného zpravodaje Oderské vrchy



Antonín Brňák

V letošním roce 2019 bychom se rádi, více než kdy jindy, přidali ke všem, kteří vzpomínají na pana **Antonína Brňáka** (9. 12. 1920 – 2. 11. 1979), od jehož smrti uplynulo už celých 40 let a v příštím roce uplyne 100 let od jeho narození.

Vyučil se krejčím, ale od r. 1955 pracoval na MNV, kde zastával funkci matrikáře a kronikáře obce. Kromě toho byl správcem muzejní sbírky a archivu Spálova, pracoval i v okresním muzeu ve Vítkově. Po založení JZD byl vedoucím stavební čety v Luboměři a od r. 1967 účetním MNV ve Spálově.

Ve volném čase se věnoval práci vlastivědné, rodopisné a badatelské. Od vzniku Vlastivědného kroužku ve Spálově v r. 1942 byl jeho čelným členem a pomáhal při vydávání časopisu Oderské hory, Vítkovsko i Oderské vrchy. Publikoval i ve Vlastivědném sborníku okresu Nový Jičín a v Záhorské kronice. Největšího úspěchu dosáhl v rodopise, kde zpracoval všechny rody na Spálovsku od 16. do 20. století. Vytvořil mimo jiné i celorepublikově ojedinělý rejstřík všech osob, které za poslední čtyři století žily ve Spálově. Jeho nejrozsáhlejší prací je však studie „Selské bouře na Spálovsku 1680 – 1749“, která vyšla díky podpoře JZD Spálov až v roce 1990. V oboru spálovské vlastivědy byl, spolu s Františkem Šustkem, nenahraditelným znalcem a hybnou silou.

Čestné občanství Spálova mu bylo uděleno in memoriam 10. 4. 1980.



František Šustek

Také si připomínáme 20 let od smrti spálovského rodáka pana **Františka Šustka** (26. 7. 1914 – 12. 7. 1999), který zemřel ve věku nedožitých 85 let na svém rodném gruntě č. 21.

Vzpomínáme na něj nejen jako na celoživotního učitele, ale také jako na významného vlastivědného a národopisného pracovníka, který se zasloužil o vznik mnoha publikací hovořících

o Spálovsku a jeho okolí. V roce 1991 začal vydávat již podruhé vlastivědný zpravodaj „Oderské vrchy“ (před tím se zasloužil o vydávání časopisů Oderské hory 1947 – 1950, Vítkovsko 1958 – 1961 a Oderské vrchy 1968 – 1972) a zdravotní potíže způsobily, že své poslední číslo zpravodaje vydal v listopadu 1998.

Od mládí jej přitahovala hudba a během své učitelské praxe hrál s řadou kapel různých žánrů. Hudební zkušenosti plně využil při sbírání lidových písní a tanců na Spálovsku, při úpravách skladeb pro orchestr a při výuce mladých lidí. Založil dětský školní orchestr v Praze, ve Spálově, ve Vítkově, v Odrách a v Jistebníku n. Odrou, prostě na každé škole, kde působil.

Studentům a vysokoškolákům pomáhal při zpracování seminárních a diplomových prací, které se zabývaly problematikou národopisu Spálovska a okolí.

František Šustek byl člověkem, který nikdy neztratil humor a chuť k práci, pokud mu síly stačily. V jeho osobě nás opustil významný pracovník v oblasti vlastivědy, historie a národopisu nejen na Spálovsku, ale i v celé oblasti Oderských vrchů.

Čestné občanství Spálova mu bylo uděleno 27. 1. 1994 u příležitosti jeho 80. narozenin za celoživotní práci na úseku školství, místní kultury a vlastivědy.

RODOPISNÁ KRONIKA

Vysvětlení: Do rodopisné kroniky nám ucelenými údaji přispívá pouze obec Luboměř. Ze Spálova zveřejňujeme jen ty události, které nám zašlou nebo předají samotní občané.

Narození

- 27. 5. 2019 Benjamin Ilg, matka Jana Ilg, rozená Vlčková,
otec Alexander Ilg, Stuttgart, Německo
- 1. 6. 2019 Tomáš Kellar, matka Gabriela Otzisková,
otec Tomáš Kellar, Luboměř 73
- 20. 6. 2019 Antonín Chromek, matka Petra Maráková,
otec Petr Chromek, Luboměř 118
- 10. 8. 2019 Anna Švaňová, matka Martina Hýsková,
otec Martin Švaňa, Luboměř 53
- 15. 10. 2019 Vavřinec Šmatelka, matka Kristýna Šmatelková,
otec Jan Šmatelka, Luboměř 72

Sňatky

- 31. 8. 2019 Nikola Gronesová, Luboměř a Jiří Valtr,
Dvůr Králové nad Labem
- 7. 9. 2019 Bohuslava Podešvová, Luboměř a Vojtěch Malý,
Háj ve Slezsku
- 19. 10. 2019 Ondřej Mik, Heltínov a Pavlína Bagarová, Ústí

Úmrtí

- 12. 3. 2019 Alois Ambrož, Spálov 296
- 7. 9. 2019 Jan Král, Spálov 199

ZÁZNAMY

(Zpracovali: Jaroslava Šustková, Jarmila Mazáčová, Jiří Vlček)

ČERVEN 2019

1. 6. 2019 **Spálov** – SRPŠ, skauti a městys Spálov od 14.00 pořádali na hřišti TJ DEN DĚTÍ na téma „Pohádková cesta“. Program dne: Pohádková cesta, klaun Váša, kolo štěstí, skákací hrad, taneční vystoupení, malování na obličej, dětská diskotéka a jiné. Děti dostaly zdarma občerstvení. Velká účast dětí, rodičů a hostů.
1. 6. 2019 **Luboměř** – opět po roce uspořádaly luboměřské ženy na Drahách tradiční kácení máje. Nechyběla zábavná scénka masek při kácení, bohaté občerstvení (výborné makrely, klobásy, pivo, limo...), hry pro děti či reprodukováná hudba. Slavnosti přálo počasí. Hojná návštěva.
8. 6. 2019 **Spálov** – v 15 h. se v areálu TJ pořádalo přátelské fotbalové utkání Baníku Ostrava vs. Kiša team s výsledkem 6:2. Fotbalové utkání bylo zajímavé tím, že bývalý hráč Baníku Rostislav Kiša takto oslavil své 40. narozeniny u nás ve Spálově, kde často tráví víkendy se svou rodinou u matky manželky, paní Jarmily Dušové.
22. 6. 2019 **Heltínov** – sbor dobrovolných hasičů v Heltínově uspořádal na výletišti „Na rybníku“ oslavu konanou u příležitosti 60. výročí založení místního SDH. Program slavnosti: společný průvod hasičů Heltínova, Luboměře a Spálava od hasičské zbrojnice na výletišť, pieta u pomníku, slavnostní zahájení (projevy hostů), vyznamenání a ocenění členů sboru, cimbálová muzika, post-rocková kapela Marshall Malinovsky, taneční zábava. Bohaté občerstvení, výstavka fotografií, vstupné dobrovolné. Velmi povedená slavnost.
23. 6. 2019 **Spálov** – v neděli v 9.30 hod. v kostele sv. Jakuba se uskutečnilo slavnostní první přijímání pouze jednoho chlapce z celé farnosti.
25. 6. 2019 **Spálov** – v 18 h. se v obřadní síni úřadu městyse konalo 6. jednání zastupitelstva s účastí dvou občanů a sedmi zastupitelů.

Hlavní body programu: zahájení, žádosti o finanční příspěvek, přijetí finančních darů účelově neurčených vyšších než 15 000 Kč pro ZŠ a MŠ Spálov v roce 2019, výjimka z počtu žáků, smlouvy, odkoupení a směny pozemků, hospodaření 1 – 5/2019, rozpočtová opatření, výstavba silniční meteorologické stanice Luboměř - Spálov v k.ú. Spálov, oprava místní komunikace, úprava veřejného prostranství u pomníku padlých (fa Stamex Březová). Zastupitelstvo pověřuje starostku – zajistit zpracování analýzy rozšíření kanalizace, řešit problematiku výskytu jmelí bílého v naší obci, získat fin. podporu na opravu opěrné zdi kolem komunikace č. 18. Zastupitelstvo pověřuje ŘŠ zajistit výběrové řízení na dodávku elektronického stravovacího systému.

28. 6. 2019 **Spálov** – v pátek v 10.00 slavnostní rozloučení s absolventy školy v sokolovně s 9 žáky (4 dívky, 5 hochů) 9. třídy a se 2 žáky z 8. třídy (2 hoši), kteří ukončili povinnou školní docházku. Třídní učitelkou byla Mgr. Vlasta Šustková. V příštím školním roce budou absolventi studovat na středních školách v oborech – mechanik strojů a zařízení, obchodní akademie, rekondiční a sportovní masér, mechanik opravář motorových vozidel, hotelnictví, praktická sestra, prodavačské práce, agropodnikání a zahradnické práce.

ČERVENEC 2019

6. 7. 2019 **Luboměř** – v areálu Na Drahách uspořádala provozovatelka zdejší letní hospody paní Ivana Šmatelková zábavu. Hudba DJ Jerry, vstupné 50 Kč.
11. 7. 2019 **MSK** – Zdravotnická záchranná služba Moravskoslezského kraje učinila další krok podporující úspěšnou záchranu pacientů. Pokud zavoláte linku 155, může k vám ještě před příjezdem profesionální posádky přijít záchránce v civilním oděvu, tzv. FIRST RESPONDER. Jde o zdravotníka, policistu, hasiče či člena jiné organizace vyškoleného v poskytování první pomoci, který může významně přispět k záchraně života pacienta.
13. 7. 2019 **Luboměř** – Na Drahách připravil myslivecký spolek Královce Spálov tradiční posezení - „Červencové odpoledne“. Návštěvníci mohli ochutnat různé myslivecké speciality. Velká účast, vše brzy prodáno.

17. 7. 2019 **Luboměř** – v kostele sv. Vavřince v Luboměři se uskutečnila velká brigáda, při které se musel odvézt veškerý mobiliář. Část mobiliáře (především lavice) se odvážel do Olšovce na termosanaci proti červotoči a část do areálu Zemědělské a.s. Spálov k uskladnění a následnému restaurování. Velká účast místních i spálovských obyvatel (farníci, hasiči,...).
18. 7. 2019 **Spálov** – na vývěsních tabulích v obci se objevil ekologický leták o sběru potravinářského oleje. „Nevylévejte starý potravinářský olej do odpadu nebo do volné přírody! Raději ho vhodte v PVC lahvích do označené separační nádoby určené k ekologické likvidaci.“ CHRAŇTE PŘÍRODU! Nádoby na sběr oleje jsou umístěny u sokolovny, u pekárny a u zastávky na dolním konci.
14. 7. 2019 – 31. 7. 2019 **Spálov** – skautský tábor ve Větrkovcích, kterého se zúčastnilo 8 skautů a skautek, také 21 vlčat a světlušek. Téma: období starověkého Egypta. Vlčata první týden bojovala proti zlému faraonovi, koncem týdne přijeli jejich rodiče a přespal s nimi na tábořišti. Skauti se zatím vydali na výpravu za faraonem. Závěr turnusu proběhl v prožitkových projektech s názvem „Den bez vedoucích a Den naruby“. Zajímavý byl společný výlet na kolech do Janských lázní a šplhání po skalách okolo Kružberku.
27. 7. 2019 **Spálov** – sobotní hodové odpoledne probíhalo v areálu TJ Spálov a začalo v 15 hodin zahájením a uvítáním hostů. V 15.30 Soutěž „Zunkni pjivo“, v 17.00 vystoupení hudební skupiny s názvem Legendy se vrací. Večer následovala hodová zábava.
28. 7. 2019 **Spálov** – v neděli v kostele sv. Jakuba slavnostní hodová mše svatá, kterou slavil s naším knězem jáhen Aleš v květinami vyzdobeném kostele. Zpěv farníků doprovázela kromě varhan také spálovská dechovka. Po mši bylo připraveno před kostelem bohaté pohoštění. Hodové odpoledne pokračovalo od 15 hodin na hřišti TJ a začalo tanečním vystoupením Spálováčku za doprovodu skupiny Kokeš. Zhlédli jsme netradiční fotbálek, představili se automobiloví veteráni, vystoupení se psy „Agility“. Byly připraveny atrakce pro děti a bohaté občerstvení.

SRPEN 2019

10. 8. 2019 **Spálov** – netradiční zpráva: Ludřku Klevarovi zemřela srnka Bobina, kterou zachránil jako mládě a vzorně o ni pečoval až do konce jejího života. Dožila se neskutečných 19 let, kdyby žila ve volné přírodě, tak by nedosáhla možná ani poloviny tohoto věku.
10. 8. 2019 – **Luboměř** – o druhém srpnovém víkendu byly v Luboměři
11. 8. 2019 hody. Zdejší hasičský sbor uspořádal Na Drahách tradiční hodovou zábavu, na které zahrála k poslechu a tanci skupina PHS. Začátek ve 20.30 hodin, vstupné 60 Kč. Malá návštěva – deštivé počasí.
- Nedělní hodové odpoledne hudebně doprovodila početná hasičská dechovka HZS Olomouc. Děti se mohly vydovádet v hasičské pění či na různých nafukovacích atrakcích. Bohatě občerstvení. Akci přálo krásné počasí.
- Po několika letech se v neděli dopoledne v místním kostele sv. Vavřince uskutečnila hodová mše svatá (kostel prochází celkovou rekonstrukcí). Hudbu zajistila Spálovanka, místní farníci připravili před kostelem po bohoslužbě malé hodové pohoštění.
13. 8. 2019 **Spálov** – zahájení obnovy komunikace ke hřbitovu a kousek silnice od Malcherova kříže (281 m²) fa Swietelsky v celkové hodnotě 1 106 616 Kč s dotací 717 890 Kč od Ministerstva pro místní rozvoj.
18. 8. 2019 – **Spálov** – letos o prázdninách nastala změna, již se nejelo
23. 8. 2019 na Něčín, ale konal se první hasičský tábor na Dívčím hradu u Osoblahy. Táboru se zúčastnilo celkem 34 dětí a 16 vedoucích a prožili týdenní dobrodružství v novém prostředí. Děti si užily nejen bazénu, také měly možnost plout na voru a raftu, zahrát si fotbal, projít stezku odvahy a vyzkoušet si noční hlídání tábora. Díky organizaci a výborné kuchyni se pobyt na novém místě vydařil.
- Mladé hasičky z řad SDH před třemi lety vytvořily ženský tým, který se zapojuje do soutěží v požárním útoku. Letos si vyzkoušely štěstí v 35 soutěžích v kraji MSK, Olomouckém a Zlínském. Několikrát vybojovaly vítězství, ale za svůj největší úspěch považují 2. místo v Dolanech u Olomouce, kde závodilo přes 60 týmů.

Již druhým rokem jsou součástí Novojičínské ligy, v požárním útoku obsadily 6. místo. Blahopřejeme.

18. 8. 2019 **Luboměř** – paní Lenka Květoňová uspořádala v bývalé hospodě U Slunka o nedělním odpoledni akci, na které se mohli účastníci dozvědět něco o vlně, jejím zpracování, plstění, mohli si vyzkoušet tkaní malých koberečků a jiné. Zajištěno bylo rovněž malé občerstvení. Zdařilá akce.
24. 8. 2019 **Luboměř** – Klub pátek a obec Luboměř uspořádaly v sobotu 24. srpna od 14 hodin ve sportovním areálu Na Drahách ukončení prázdnin pro děti, tentokrát ve stylu olympijských her. Na malé sportovce čekalo několik stanovišť s tradičními i netradičními sporty a úkoly. Po jejich absolvování dostaly všechny děti medaili a dárek. Zajištěno bylo bohaté občerstvení (pecáky, párek v rohlíku, langoše, cukrová vata...). Ukončení prázdnin přálo krásné počasí, hojná účast místních i přespolních dětí.
31. 8. 2019 **Spálov** – místní organizace KDU-ČSL uspořádala pro všechny děti, mládež, rodiče i prarodiče „Prázdninový piknik“ v sobotu od 14 do 17 h. na panské zahradě. Děti si užily posledních prázdninových her, soutěží, sportu a tvořivých dílniček. Mohly se vydovářet na skákacím hradu i se svými kamarády.

ZÁŘÍ 2019

1. 9. 2019 **Spálov** – k tomuto datu nastoupil do naší farnosti na výpomoc kaplan P. Sebastian Jarczyk.
2. 9. 2019 **Spálov** – v pondělí zahájení nového školního roku 2019/2020 v ZŠ a MŠ Spálov, uvítání prvňáčků v sokolovně. V základní škole vedle tradičních tříd je také v 1. až 5. třídě výuka s prvky montessori. Do 1. tříd nastoupilo 23 dětí. Základní školu navštěvuje celkem 165 žáků.
7. 9. 2019 **Spálov** – v sobotu od 8 do 10 hod. proběhl firmou Ekoltes Hranice svoz nebezpečného odpadu a elektrozařízení. Zároveň probíhal i sběr velkoobjemového odpadu. Kontejnery byly přistaveny od pátku odpoledne před budovou ÚM.
7. 9. 2019 **Luboměř** – v areálu Na Drahách zorganizovali zdejší chovatelé koní tradiční Hubertovu jízdu. Byly připraveny různé dovednostní soutěže s koňmi, dětské hry, jízda na býkovi, společná vyjížďka po okolí i večer s DJ. Zajištěno bylo také občerstvení. Velmi deštivé a chladné počasí.

6. 9. 2019 **Setkání 70letých spolužáků Základní školy ve Spálově**

Text a foto: Jaroslav Kubica



Dne 6. září 2019 se uskutečnilo v restauračním zařízení „U Zvoničky“ v Jakubčovicích nad Odrou, po 55 letech od skončení povinné školní docházky, setkání sedmdesátiletých spolužáků ze spálovské školy. Od roku 1989 se jednalo již o sedmé setkání tohoto ročníku, kterážto setkání byla organizována v letech 1989, 1999, 2009, 2014, 2015, 2017 a 2019. Spolužáci tato setkání považují nejen za významný symbol a zavedenou tradici, ale především za konkrétní projevovou výrazovou formu svých vzájemných vztahů. Naše společné setkávání spolužáků tak představuje couvání do času našeho dětství a mladosti, ožívování zajímavých vzpomínek a pro spolužáky, kteří v regionu školy trvale nežijí, také návrat k milovanému rodnému kraji Spálovska.

Čas je neúprosná filozofická kategorie, která měří každému stejně a posouvá nás věkem stále kupředu. V posledních desetiletích se v našich sešlostech a ve společném vzpomínání stále více snoubí rozvaha s moudrostí a získanými životními zkušenostmi. Ve školním roce 1963/1964 nás ukončilo povinnou devítiletou školní docházku 28 spolužáků, z nichž 5 již zemřelo. V roce 1996 pí Žofie Nádvorníková, v roce 1999 p. Jaroslav Navalný, v roce 2004 p. Vlastimil Šíma, v roce 2009 p. Josef Jakl a v roce 2010 p. Zdeněk Ondřej.

V den našeho setkání položila naše organizátorka pí Zdeňka Horáčková naším jménem na hroby zemřelých spolužáků kytičku a rozžehla svíci. Za její obětavost a aktivity v souvislosti s organizováním našich setkání jsme jí vyjádřili srdečné poděkování.

Našeho setkání se zúčastnila poprvé třídní učitelka z 6. a 7. třídy paní Jiřina Peprná, radost z její přítomnosti jsme vyjádřili kytičkou, a jako téměř tradičně náš třídní učitel z 8. a 9. třídy pan Mgr. Jiljí Šimíček, kterému jsme předali symbolický dárek k nedávným 80. narozeninám. Letošního setkání se zúčastnilo z 23 žijících spolužáků 15 spolužáků, a to: Josef Beran, Anastázie Bláhová, Blažena Doležalová, Zdeňka Horáčková, Miroslav Klesla, Marie Konrádová, Marie Krumpalová, Jan Kubica, Jaroslav Kubica, Věra Kubicová, Stanislava Miková, Marie Rajnohová, Ludmila Šimová, Alois Šustek a Blažena Voldánová.

Spolužáci konstatovali, že na spálovskou školu a její pedagogický sbor všichni velmi rádi a s láskou vzpomínají, ona nás vybavila potřebnými znalostmi, dovednostmi, poznáním a pravidly chování, připravila nás dostatečně do života, nasměrovala nás k rozšiřování dovedností a dalších znalostí a formovala nás ke studiu na dalších učňovských a středních školách. Setkání proběhlo v přátelské atmosféře, k čemuž přispělo rovněž pohoštění připravené mnohými spolužáky. Budeme se těšit na další společnou výměnu informací a prožitků.

8. 9. 2019 **Spálov** – již tradiční pěší pout' k Panně Marii ve Skále začala v osm hodin z kostela sv. Jakuba. Farníci s otcem Zdenko a P. Mariuszem Jonczykem, farářem ze Štěpánkovic a s ministranty se zastavili u hřbitova s modlitbou a vzpomínkou na zemřelé, pak pokračovali dále údolím spálovské Mlýnice s modlitbou a za zpěvu mariánských písní s krátkým zastavením u kříže vedle Spálovského mlýna. Tam už vyhrávala spálovská dechovka. „Svatý kříži, tebe ctíme“..., po knězově proslovu a modlitbě jsme pokračovali k poutnímu místu. Dorazilo také procesí poutníků z Oder. V 10 hodin byla zahájena slavnostní mše svatá u Panny Marie ve Skále, kterou s dalšími kněžími slavil P. Mauriusz Jonczyk. Vzácným hostem letošní poutě byl poslanec za KDU-ČSL a bývalý ministr zemědělství pan Marian Jurečka. I přes deštivé počasí slavnostní mše, nádherně květinami ozdobená socha Panny Marie, pouťové atrakce a lákavé stánky přivítaly hodně účastníků z celého okolí.
9. 9. 2019 **Spálov** – zahájení cvičení „jógy“ v tělocvičně ZŠ v 18.30. Návčik asán, protažení a aktivace svalů, rozvoj stability a rovnováhy, dechová cvičení, uvolnění a relaxace. S sebou podložku, lehkou deku a pohodlné oblečení. Cena - za 10 lekcí 700 Kč, 85 Kč za lekci bez permanentky. Lektorka Lucie Žůrková. Účast 20 až 25 cvičenek.
12. 9. 2019 **Spálov** – v salonku sokolovny se v 9 hod. konala přednáška „Keňa – kolébka lidstva“ pro seniory a ostatní zájemce. Mgr. Jaroslava Šustková seznámila hosty s africkým rozvojovým státem, s jeho důležitými městy a národními parky Amboseli a Tsavo. Keňu navštívila letos v únoru s rodinou.
12. 9. 2019 **Luboměř** – v zasedací místnosti zdejšího obecního úřadu proběhlo 5. jednání zastupitelstva obce.
14. 9. 2019 **Spálov** – městys Spálov uspořádal zájezd do Spálova u Semil a do Semil, kde je přivítali s tímto programem: Semily - mše svatá - poděkování za úrodu, slavnostní průvod, slavnosti chleba Semilský pecen. Odpoledne návštěva obce Spálova. Cena 500 Kč, v ceně zahrnuta doprava a tričko. Zdařilá akce, na které vystoupila také hudební skupina KOKES. Zájezdu se zúčastnilo 55 lidí.

14. 9. 2019 **Spálov** – na panské zahradě se uskutečnil již 21. ročník soutěže SDH O pohár starostky obce. V soutěži hasičské zručnosti se družstvo spálovských žen umístilo na 3. místě s časem 21,813 sekund. V porovnání s minulým rokem děvčata zlepšila svůj čas na místní trati o 9,7 sekund. Stejně jako vloni se na prvním místě umístily ženy z Hukovic s časem 18,451 s. Nejrychlejší bylo družstvo mužů Tošovice – Odry, výsledný čas 14,917 s.
17. 9. 2019 **Spálov** – 7. jednání zastupitelstva v 18 h. na úřadu městyse za účasti 7 zastupitelů a 10 občanů. Program: poskytnutí mimořádného příspěvku ZŠ a MŠ ve výši 163 761 Kč na dobůvku a montáž elektronické evidence stravování pro školu Spálov, uzavření smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu městyse na spolufinancování projektu Kotlíková dotace v MSK – 2. výzva ve výši 5 000 Kč, uzavření smlouvy o zřízení věcného břemene mezi městysem Spálov a MSK týkající se stavby silniční meteorologické stanice v k.ú. Spálov za náhradu 1 000 Kč, zpracování projektové dokumentace „Zvýšení bezpečnosti v centru městyse Spálova“, příprava projektu „Rekonstrukce sociálního zařízení v ZŠ“, oprava opěrné kamenné zdi a komunikace č. 18 dolní konec „Kaménka“, rozpočtová opatření č. 8 a č. 9. a jiné... Zastupitelstvo bere na vědomí žádost ŘKF o zajištění dopravy seniorů pro jejich potřeby a zprávu o hospodaření za období 1 – 8/2019.
21. 9. 2019 **Spálov** – závodu Kolo pro život, Oderská mlýnice, se zúčastnilo 1300 cyklistů. Zázemí závodu poskytl areál tábora Spálovský mlýn, odkud v 11 h. vystartovali účastníci hlavní trasy B – 56 km, s převýšením 1,455 m. Trasa C – 33 km s 837 m převýšením odstartovali ve 12.30. Sportovního dne na kole si užili účastníci nezávodní trasy D-Family. Přípravu a organizaci skvěle zvládli členové z 2 K-BIKE CLUB Odry, hlavním partnerem závodu byly Lesy ČR. Závodníky 19. ročníku měli možnost občané podpořit u trati, když mezi 11. až 12. hodinou projížděli naší obcí. Mezi závodníky nechyběla celá řada českých bikerských hvězd v čele s Jaroslavem Kulhavým, vítězem kategorie, ženám kralovala Klára Pavelková. Na organizaci a bezpečném průjezdu obcí Spálova se již po několika podíleli naši hasiči.

21. 9. 2019 **Luboměř** – vesnici opět po roce projížděli účastníci cyklistického závodu „Kolo pro život“. S jeho organizací vypomáhali také zdejší členové SDH. Závodu přálo nádherné babí léto.
21. 9. 2019 **Luboměř** – na zdejších Drahách se konal 4. ročník fotbalového turnaje v malé kopané
22. 9. 2019 **Luboměř** – starosta obce přivítal v rámci slavnosti Vítání občanů celkem pět dětí – tři děvčata (Markéta Stehlíková, Andrea Gebauerová, Mia Mergentalová) a dva chlapce (Šimon Bednarski, Antonín Chromek).

ŘÍJEN 2019

1. 10. 2019 **Praha** – zemřel mnohonásobný Zlatý slavík, interpret mnoha písní a majitel krásného hlasu pan Karel Gott. Osmdesáté narozeniny oslavil dne 14. července 2019.
5. 10. 2019 **Luboměř** – hudební těleso Kokeš pokřtilo v sále Lidového domu v pořadí již druhé CD s názvem „Co to za súžení“. Kmotrou tohoto CD se stala paní Emilie Šustková ze Spálova. K nahrávání byly přizvány tentokrát i děti. Kokeš během slavnostního odpoledne zahrál a zazpíval všechny nové písně a přídatkem i některé ze svého prvního alba. Hojná návštěva místních i přespolních občanů. Pivo zajistil Kokeš, jídlo – co kdo donesl. Velmi zdařilá akce.
6. 10. 2019 **Spálov** – místní organizace KDU – ČSL a městys Spálov připravily v pořadí už třetí ZEMŇÁKOVŮ NEDĚLU v době od 10.30 hodin v sokolovně. K zakoupení bylo nepřeberné množství dobrot z brambor (polévka, saláty, bramborák a bramborové placky, knedlíky se švestkami, šišky, halušky, hranolky, topinky s bramborovým tatarákem, bramborové knedlíky s vepřovou pečení...) s masovou směsí a nealko i alko nápoji, prodávaly se domácí zákusky. Bylo možné nakombinovat téměř dvacet hlavních jídel. Této zdařilé akce využila řada návštěvníků k nedělnímu obědu.
12. 10. 2019 **Spálov** – společenská akce v sokolovně „Vinobraní s cimbálovou muzikou Jánoš z Rožnova“, vinotéka, ochutnávka vín. Účast jen 35 hostů.
19. 10. 2019 **Luboměř** – obec společně ve spolupráci s EKOLTESem Hraniče a.s. uspořádaly tradiční sběr odpadů.

27. 10. 2019 **Spálov** – v sokolovně probíhal misijní jarmark v době od 10.00 – 12.00 a odpoledne od 14.00 – 17.00 hodin. K zakoupení bylo ručně vyrobené zboží a možnost posedět u kávy, čaje a misijního koláče. V odpoledních hodinách hosty potěšilo vystoupení dětí a hudba skupiny Kokeš. Výtěžek z akce (19 125 Kč) bude věnován na konto Papežských misijních děl.
31. 10. 2019 **Spálov** – k tomuto datu skončila dětská ordinace MUDr. Martina Škopíka, lékaře, který se spálovským dětem obětavě věnoval 40 let. Zaslouží si obrovské uznání a velké poděkování. Zatím k nám nebude dojíždět jiný dětský lékař. Rodiče si mohou své děti přeregistrovat do dětské ordinace v nemocnici v Hranicích. Je třeba, aby si zájemci vyplnili registrační list na Úradě městyse Spálova do 31. 10. 2019.

LISTOPAD 2019

3. 11. 2019 **Spálov** – v neděli odpoledne skauti připravili pro děti již tradiční DRAKIÁDU. Sraz ve 14.00 u sokolovny, pro účastníky byl připraven teplý čaj a různé soutěže.
9. 11. 2019 **Luboměř** – obec Luboměř připravila v sále Lidového domu pro své občany – seniory, tradiční svatomartinské posezení. Kulturní program zahájilo zábavné představení zdejších dětí, a to pod vedením knihovnice, paní Silvie Rosensteinové. Děti si připravily vystoupení na motivy písniček Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře. Následovalo hudební country vystoupení a kapela Veselá trojka, všem dobře známá z TV Šlágr. Pro účastníky bylo připraveno také občerstvení s večeří a svatomartinským vínem. Hojná účast seniorů.
12. 11. 2019 **Spálov** – v úterý od 18.30 městys pozval občany na sólové vystoupení zpěváka kapely Traband. Jméno zpěváka Jarda Svoboda, místo konání sokolovna, vstupné 160,- Kč, účast 60 hostů.
16. 11. 2019 **Spálov** – v sokolovně se uskutečnil 3. SKAUTSKÝ SEMINÁŘ A PLES „Benátská noc“ s tímto programem: 14.00 skautský seminář, 18.00 mše svatá, oslavuje P. Mgr. Pavel Obs, 20.00 ples Benátská noc. Vstupné: seminář dobrovolné, ples 100,- Kč.

16. 11. 2019 **Spálov** – v 17 h. při mši svaté v místním kostele připomenutí a modlitba za všechny oběti komunistického režimu. Mše svatá probíhala při svíčkách, pak následovala modlitba u sochy Panny Marie za ty, kteří byli umučeni ve vězení, nebo ve vyšetřovacích vazbách.
17. 11. 2019 **Spálov** – městys a římskokatolická farnost Spálov pozvaly občany na vzpomínkovou akci u příležitosti 30. výročí svobody a demokracie. Oslava začala slavnostní mší svatou v kostele sv. Jakuba, zpívali jsme za doprovodu varhan a spálovské dechovky pod vedením p. Aloise Kubici. Po mši svaté se farníci s knězem a hudbou setkali u pomníku padlých, na sousoší je vyobrazen patron sv. Václav, a tu zazněl chorál „Svatý Václave, vévodo české země...“, „Papežská hymna“ a národní hymna „Kde domov můj“.



Odpoledne v 15 hodin oslava pokračovala v základní škole výstavou k 17. listopadu 1939 a 1989, připomenutím událostí vztahujících se k uvedenému datu. Vystoupili žáci ZŠ, které připravila paní učitelka Mgr. Jarmila Mazáčová a pěvecký sbor pod vedením paní Emílie Šůstkové. Půlhodinovou vzpomínkovou akci zakončila krátkým proslowem a symbolickým zapálením svíčky starostka obce paní Ludmila Sucháčková.

V 17.11 se rozezněly zvony jako připomínka 30. výročí od sametové revoluce a pádu komunismu.

17. 11. 2019 **Luboměř** – v 17.11 hodin se ze zdejšího kostela sv. Vavřince rozezněly zvony jako připomínka 30 let od pádu komunistického režimu.
23. 11. 2019 **Spálov** – oddíl kopané TJ pořádal v sokolovně Kateřinskou zábavu. Zahájení ve 20.30, hudba Gradace, vstupné 70,- Kč. Všechny Kateřinky, Katky a Kačenky měly vstup zdarma. Účast opět převyšovala kapacitu sokolovny.
23. 11. 2019 **Luboměř** – myslivecké sdružení Královec Spálov uspořádalo po roce opět „Cecilský hon“. Hostina se konala v sále Lido-vého domu.
29. 11. 2019 **Luboměř** – v pátek před „železnou“ adventní nedělí se uskutečnilo v obci před obecním úřadem vůbec první společné rozsvícení vánočního stroměčku. Od 15.30 hod. probíhal prodej vánočních makrel, drobný stánkový prodej a dílnička pro děti. V 17 hodin pak došlo na rozsvícení stroměčku, zpívání koled a adventních písní. Pro všechny účastníky bylo připraveno malé občerstvení. Akci uspořádali zastupitelé obce ve spolupráci s místními občany. Zdařilá akce.



***Vánoce plné kouzel a rozzářených očí,
v novém roce hodně inspirací přeje
Vlastivědný kroužek Oderských vrchů***